

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XIX. letnik. V Ljubljani, avgusta 1902. VIII. zvezek.

Enajsta nedelja po Binkoštih.

Sreča zdravih počutkov.

Vse je prav storil; gluhim je dal slišati in mutastim govoriti.

Mark. 7, 37.

Kako mogočen mora biti Bog, ki je ustvaril neizmerni svet! In še bolj čudovito je to, kako ga je ustvaril. Samo na eno božjo besedo je vse postalo. Bog je rekel „bodi!“ — in precej je bilo. Tako mogočna je torej beseda božja!

To čudežno moč besede božje nam živo kaže današnji sveti evangelij. Dobri ljudje so pripeljali k Jezusu gluhomutca s prošnjo, naj ga ozdravi. Gospod se ga usmili; samo eno besedo izreče nad njim, „efeta“, t. j. odpri se, pravi, in gluhomutec je popolnoma zdrav, da natanko sliši in gladko govori.

Predragi! Ne vem, o čem naj bi vam danes govoril. Ali naj bi vam govoril o neskončni ljubezni Jezusovi, ker je tako rad pomagal? Ali naj bi pridigal o moči božje besede? — Posebno močna in strašna bo božja beseda sodnji dan, ko bo sodnik govoril zavrženim: *Poberite se izpred mene v večni ogenj* ... in precej bodo morali pogubljeni iti, nič se ne bodo mogli ustavljati. Ali naj bi popisoval veselje ljudstva, ki je čudež današnjega svetega evangelija videlo ter na ves glas Jezusa hvalilo? Zveličar je sicer zapovedal, naj nikomur ne pravijo; pa bolj ko je prepovedoval, bolj so oznanjevali Jezusov čudež. Zakaj? Zato, ker so poznali veliko srečo zdravih počutkov, katere je gluhomutec zadobil.

O tem vam bom govoril: kako srečen je človek, ki ima zdrave oči, ušesa, dar govorjenja, in povedal vam bom, kako moramo te darove božje obračati, da bo po božji volji.

1. Stari in bolni ljudje večkrat tožijo, da slabo vidijo, slišijo in srečne imenujejo one, ki so na svojih počutkih še zdravi in trdni. Pa so res srečni taki ljudje!

Posebno srečen je, kdor ima zdrave oči. — To srečo še najbolj spoznamo, ako pomislimo, kako hudo je človeku bolnemu na očeh. V mladosti se ne more učiti, akoravno bi se še tako rad. Na očeh bolnega človeka vse boli; oči ga pekó; svetloba, posebno močna mu škoduje; spati ne more cele noči. On čuti svojo hudo bolezen; pri Bogu išče pomoči; prinese za sv. mašo, da bi se mu oči zboljšale. Zdravo oko je v resnici dragocen dar božji.

Še hujše je, ako je človek slep. Ne vidi ne starišev, ne otrok, ne prijateljev in znancev; ne vidi lepih cerkvâ, zelenih gorâ i. t. d. Zato je tako milo-otožna ona pesem, katero poje „slepec“ rekoč: „Le enkrat bi videl, kje solnce gor' gre!“ Smilil se mi je starček-slepec, ki sem ga videl pred nekaterimi tedni. Vodil ga je za palico mlad deček. Otrok je hitro korakal pred njim ne meneč se za slepega starčka, ki je težko sopihal ter stopal čez debelo kamenje, kateremu se ni mogel ogniti. — Starček Tobija je izgubil svoj vid, zato je milo zdihoval ter molil k Bogu rekoč: *Zdaj, o Gospod, stôri s menoj po svoji volji in zapovej, da bo moja duša v miru sprejeta; ker meni je bolje umreti, kakor živeti* (Tob. 3, 6). Tako nesrečnega se je štel brez — pogleda!

Zdrav in jasen pogled je veliko vreden. Zato je oni slepec pri Jerihi tako prosil Jezusa, rekoč: *Žezus, Sin Davidov — usmili se me!* Drugi so ga svarili, naj molči. On pa je le še bolj vpil: „Sin Davidov, usmili se me!“ Gospod ga vpraša: „Kaj hočeš, da ti storim?“ „Gospod, da vidim!“ bil je odgovor. — Ta siromak je pozabil na svoje uboštvo; ni beračil za kruh; ni prosil denarja, obleke ali kake druge potrebne reči, temuč edino le za zdrave oči.

Predragi moj! Ti imaš zdravo in bistro oko! Bodi zanj hvaležen Bogu! Svojo hvaležnost pa skaži tudi s tem, da ne obračaš svojih oči po pregrešnostih in krivičnem blagu, temuč obračaj jih po svojih opravilih, ki jih imaš zvrševati; rado naj gleda tvoje oko na križanega Jezusa, blaženo Devico Marijo, sveto Rešnje Telo i. t. d.

2. Srečen je tudi, kdor ima zdravo uho. — Človek sliši rad kaj novic, da se kratkočasi, o svojih domačih, prijateljih in

znancih; sliši rad lepo petje, poštene pogovore, lepo zvonjenje! Kako hudo mu je, ako druge vidi govoriti, pa nič ne sliši in ne ume! — Še hujše je pa za pobožnega vernega človeka, ako je gluh. Neki starček je pred kratkim rekel: „Najhujše mi je to, ker gosp. župnika na prižnici nič ne razujem.“ — Človek, ki ima zdravo uho, se lahko v veri podučí in utrdi, ker posluša pridige. Sveti Pavel uči: *Vera je iz poslušanja* (Rim. 10, 17.), t. j. če človek pridige in krščanske nauke zvesto posluša, bo tudi veroval in po veri živel. Poslušati jih pa le more, če ni gluh. Binkoštni praznik so ljudje poslušali pridigo sv. Petra; slišali, razumeli so jo — in 3000 jih je sprejelo Jezusovo vero. Ko bi ne imeli zdravega posluha, bi se morebiti ne bili spreobrili.

Predragi! Ti imaš tenki posluš, zdravo uho — dobro je rabi! „Efeta“ t. j. odpiraj svoje uho pridigam, krščanskemu nauku, saj so tudi ljudje Jezusove pridige radi poslušali in bili tri dni pri njem. „Efeta“ t. j. odpiraj svoje uho opominom starišev, dobrim svetom zvestih prijateljev, naukom spovednikovim, skratka „Efeta“ t. j. odpiraj svoje uho vsem onim, ki tebi telesno in dušno dobro hočejo. — Skrbno pa zapiraj svoje uho t. j. nikar ne poslušaj z veseljem s l a b i h pogovorov! Skrbno zapri svoje uho vsem nespodobnim besedam; zapri je, ako se govori zoper sveto vero in njene naprave, ako se govori zoper papeža, škofo in duhovnike — skratka: zapiraj svoje uho vsem grehom, ki se zgodé v besedi!

3. Ne bom dalje našteval, kako srečen je oni, ki ima zdrave noge in roke in kak revež je kruljev, hrom, pohabljen človek! Kaj mu pomagajo tisočaki in milijoni, če pa nima zdravih udov! Omenjal bi konečno le še rad, kako srečen je človek, ki ima *z d r a v j e z i k* t. j. dar govorjenja. Saj se je bolnik v današnjem sv. evangeliju prav zato Jezusu smilil, ker je bil mutast in on ga je ozdravil, da je spet govoril.

Neka mati je prosila dušnega pastirja, da bi njen otrok smel iti k sv. birmi. Ko pa izreče, da je sinek mutast, bilo ji je tako težko, da se bridko razjoka. Da, res nesreča za stariše, še večja nesreča za otroka, če svojega jezika ne more rabiti. Tak siromak ne more glasno v molitvi poveličevati Boga, ne more ničesar povedati, nič potožiti — skratka: ne more razodevati svojih misli in željâ. Poznal sem neko ženo, katero je mrtvoud zadel na jezik, da ni mogla razločno govoriti. Večkrat se je jokala prav zato, ker ni mogla rabiti jezika.

Mi imamo zdrav jezik — zato ga prav rabimo! Z njim povečujemo in hvalimo Boga v skupni in glasni molitvi! Saj ga je tudi gluhomutec — ko je bil ozdravljen — prav rabil. Hvalil je Jezusa glasno, čeprav mu je Zveličar prepovedal. — Z njim pomagajmo bližnjiku z dobrim svetom, s kakim naukom, opominom i. t. d., nikdar pa jezika svojega ne rabimo v greh!

Z jezikom lahko veliko škodujemo. To resnico potrjuje sveti Jakob, rekoč: *Jezik je sicer majhen ud in vendar velike reči naredi. Glejte, majhen ogenj velik gosd zažge; tudi jezik je ogenj, zapopadek hudobije.* (Jak. 3, 5. 6.) — Zato moramo paziti na svoje govorjenje. Sv. Avguštin nas opominja rekoč: „Ravno tako, kakor si izbiraš jedila, katera hočeš jesti, tako izbiraj besede, katere hočeš govoriti!“ Velika umetnost je to, ako zna o pravem času molčati in o pravem času govoriti.

Paziti moramo, da s svojim jezikom ne žalimo Boga, da ne škodujemo dobremu imenu bližnjika. Sicer pa tudi ne smemo pozabiti besedi Zveličarjevih: *jaz vam povem, da bodo ljudje savoljo vsake nepotrebne besede dajali odgovor na sodnji dan.*

Govoriti pa moramo, kadar je treba svojo besedo zastaviti za čast božjo, potegniti se za dobro ime bližnjika.

Srečen je človek, ki ima zdrave ude, zlasti oko, uho in jezik. Ti udje so dar božji; treba bo enkrat o njih odgovor dajati. Zato jih rabimo tako, da bo v čast božjo in nam v korist. Prizadevajmo si zlasti, da se bode tudi o nas moglo reči: „On je prav govoril“, — on je prav rabil svoje ude: jezik, oči, ušesa. Amen.

—k.

Dvanajsta nedelja po Binkoštih.

1. Pridiga za god sv. Lavrencija.

Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči, in iz vse svoje misli, in svojega bližnjega, kakor samega sebe. Luk. 10, 27.

Sv. Pavel v današnjem berilu pravi, da „je naša zmožnost iz Boga, kateri nas je tudi storil pripravne služabnike nove zaveze“. Če sv. Pavel méni samega sebe pripravnega služabnika nove zaveze, to je tacega, ki s pomočjo božje milosti pokorno,

zvesto in z ljubezni polnim srcem služi Bogu, sv. cerkvi in bližnjemu, moremo te besede obrniti tudi na onega mladega služabnika nove zaveze, katerega se sv. cerkev spominja današnji dan, na sv. Lavrencija, diakona in mučenca. In če je kdo natančno spolnoval poglobitni nauk današnjega evangelija, spolnoval ga je sv. Lavrencij, nauk namreč potrjen po Jezusu: „*Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega . . .*

God sv. Lavrencija, ki se praznuje že od najstarejših krščanskih časov, zdi se sv. cerkvi tako imeniten, da se ga spominja skozi vso osmino, pri vsaki sv. maši s tremi molitvami. Tudi jaz sem si namenil, povedati vam danes nekoliko iz življenja sv. Lavrencija, da se prepričate, kako je zvesto in stanovitno spolnoval poglobitni zapovedi krščanske ljubezni: Ljubi Boga nad vse in svojega bližnjega, kakor samega sebe!

1. Rojen je bil sv. Lavrencij na Španskem od krščanskih starišev proti sredi tretjega stoletja. Vzgojili so ga sveto, vzgojili za Jezusa. Že zgodaj pride v Rim, kjer si s svojim nedolžnim življenjem pridobi veliko spoštovanje. Sv. papež Sikst ga posveti v diakona rimske cerkve. Vsled te časti streže papežu pri altarju, shranjuje cerkveno obleko in posode, pa oskrbuje dohodke za cerkev in reveže. Sv. Lavrencij izvršuje svoj poklic silno pobožno in vestno, kakor je bila sploh njegova duša polna žive vere, trdnega upanja in sv. ljubezni.

Sv. Lavrencij ni bil mašnik, ampak le diakon, ki je na zadnji stopinji do mašniškega posvečenja. Diakon se po naše reče služabnik, služabnik božji in sv. cerkve. Odličen je duhovski stan, imeniten je bil stan sv. Lavrencija. Toda, ljubi moji, služabnik božji biti, zvestega vojaka Kristusovega se skazovati, ni le naloga mašnikov in diakonov, ampak vsacega kristijana, ker je po krstni obljubi k temu zavezan. Zvest služabnik in podanik Kristusov in katoliške cerkve pa ni, kdor sedaj pazno posluša božjo besedo, potem pa vleče z zasramovavci sv. vere, bodi-si, da rad posluša njih nauke, ali bere njih spise ter jih razširja. Tak neodločen katoličan hoče *služiti dvema gospodoma*, kar je po besedah Jezusovih nemogoče. (Mat. 6.) Sv. Jakob pa vpraša: *Ali studenec iz enega vira sladko in grenko vodo istaka?* (3, 11.) Jezus Kristus, naš Odrešenik, se nam je dal popolnoma s celim srcem, ali mu mar smemo mi darovati svoje srce tako razdeljeno? „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca“, pa ne iz polovičarskega!

2. Bog hoče, da bi ga otroci častili s tem, da spoštujejo svoje stariše. Bog pa tudi hoče, da bi ga vsi verniki častili v namestniku Kristusovem na zemlji, v rimskem papežu. V tem oziru nam daje prelep zgled zopet sv. Lavrencij. Otročje je bil udan tedanjemu papežu sv. Sikstu. V poletju 258. tega leta izda cesar Valerijan ostre naredbe zoper kristijane. Več tisoč jih je bilo pomorjenih, oropanih svojega premoženja, vrženih v ječe, pregnanih. Med prvimi na morišče tiranimi je papež Sikst. Ko ga peljejo v grozovito smrt, ga spremlja sv. Lavrencij s solznimi očmi ter mu tugopoln kliče: „Kam greš, oče, brez sina? Kam hitiš, o sv. mašnik, brez diakona? Saj nisi nikoli daroval presv. daritve brez svojega služabnika, in sedaj hočeš svoj dar opraviti brez mene? Ali sem se ti zameril? Ali nisem spolnoval svojih dolžnosti? O vzemi me seboj in prepričaj se, da tvoj učenec tebe ni nevreden!“ Ni sv. diakon nevoščljiv, da bi ne privoščil sv. papežu mučeniške krone, toda hudo mu je, ker je sam ž njim vred ne doseže. Njegovo srce goreče hrepeni po večnem življenju. Sv. Sikst mu ginjen odvrne: „Ne zapustim te, moj sin, tebe čakajo še hujši boji za vero Kristusovo čez tri dni. Nas starce čaka lahak boj, ti pa kot mladenič moraš slavnejše premagati okrutnika; čez tri dni me slediš, levit duhovnika, med tem pa, če imaš kaj v zakladnici, razdeli revežem!“ Svetega Siksta umoré z več drugimi cerkvenimi služabniki vred. Njegov spomin se obhaja dne 6. avgusta.

Kakor takrat sv. Lavrencij, tako se drži tudi dandanes vsak pravi katoliški kristjan moža na skali, sv. očeta v Rimu, namestnika Kristusovega, kateri visoko drži luč edinozveličavne vere, se poteguje za pravice vseh zatirancev ter visokim in nizkim enako oznanuje božjo pravico in sodbo.

3. Ko izvé cesarski namestnik v Rimu, da ima sv. Lavrencij izročene cerkvene zaklade, ukaže ga pred-se pripeljati ter ga nagovarja, naj njemu izroči cerkvene posode, srebrne in zlate, ker se govori, da jih imajo kristjani dosti, pa jih ne potrebujejo, treba pa bi jih bilo državi. To bo zadostovalo, pravi namestnik, in ne bo se Lavrencij mogel pritoževati, da ga z mukami sili. Kaj pa sv. diakon odgovori hinavskemu namestniku? „Res je“, reče, „naša cerkev je zeló bogata. Tacih zakladov nima cesar v svoji palači. Hočem ti izročiti vse te dragocenosti, zato te prosim nekoliko odloga, da jih morem vkupaj spraviti.“ Nikar ne mislite, predragi, da je postal sv. Lavrencij sedaj izdajavec. Dragocenosti, kakršnih na cesarskem dvoru ni, so mu bili reveži. Cerkvenih posod

ne sme dobiti v roke paganski namestnik, ampak prodati se morajo in razdeliti krščanskim siromakom. Sv. Lavrencij je bil levit nove zaveze, poln dejanjske ljubezni do bližnjega, ne pa kak brezsrčen levit starega zakona, kakršnega nam kaže današnji evangelij. Cesarski namestnik mu rad dovoli tri dni odloga.

Tako je sv. Lavrencij pokazal, kako se tudi mi ne smemo nikoli družiti in vezati z nasprotniki sv. cerkve. Če kdo zahteva od nas kaj tacega, kar je zoper našo vest, kar je protivno našemu verskemu prepričanju, tedaj se spomnimo, da je v „Dejanju apost.“ zapisana beseda sv. Petra: *Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi.* (5, 29.) Spomnimo se tedaj besede Jezusove: *Če pa cerkve ne poslušša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.* (Mat. 18, 17.)

Kateri cerkveni zakladi pa so dandanašnji v nevarnosti? Na Laškem je vlada v zadnjih letih ugrabila mnogo cerkvenega premoženja, na Francoskem preganjajo cerkvene redove, da bi se mogli polastiti njih imetja ter ljudi čedalje bolj tirati v brezverstvo. Po teh deželah, na Španskem in drugje so večidel prepovedani javni cerkveni obhodi. Sploh pa se mora reči, da je pri mnogih posameznikih dandanašnji v veliki nevarnosti sveta vera, akoravno se za sv. katoliško cerkev kot zidano na skalo v celoti ni bati. V nevarnostih je pri mnogih tudi pri nas dušni mir, v nevarnosti staro krščansko poštenje in stara slovenska močatost. V nevarnosti pa je vsled tega tudi neumrljiva duša in večno zveličanje mnogih. In duša izgubljena, pa večno zveličanje zapravljeno — to je vsa nesreča vkupaj. Kolikor bolj se liberalni duh razširja iz mest in tovarn med kmete, toliko manj je zaznati tudi prave verske vneme in toliko manj življenja po sveti veri pa tudi toliko manj zadovoljnosti, več pa sebičnosti in upornosti med ljudmi. Ta in oni, kateremu sveti leščerba liberalnega časnika, gre v cerkev le še bolj iz navade in radi ljudi, o veliki noči, in samo tedaj, pa k spovedi zavoljo listka. Zares, tužne razmere silijo tu pa tam med katoliške Slovence!

4. Ozrimo se zopet na veselejše prikazen prvih krščanskih časov! Ko sv. Lavrencij spravi cerkvene zaklade v varnost, to je, ko revežem razdá za cerkvene posode izkupljeni denar, zbere na prostoru pred neko cerkvijo reveže ter se podá k cesarskemu namestniku. Na potu tjekaj, na bregu reke Tibere se za trenutek ustavi, pogleda okrog sebe ter se ozrè proti nebu. Globoko ginjen kakor predčuteč skorajšnjo nasilno smrt zakliče: „Zdravi ostanite, vi

griči rimski, vi tempeljni božji, vi grobovi svetnikov! Mene kliče lepše mesto, svetejši tempelj, večno zveličanje!“ K namestniku dospevši reče: „Pridi in poglej naše sedaj razpostavljene zaklade!“ Pelje ga k cerkvi, kjer je bilo polno siromašnih slepcev, kruljevih, mutastih, hromih in drugih revežev ter osramočenemu in razkačenemu okrutniku pravi: „Glej, to so zakladi naše cerkve!“

Zopet se tu nekoliko pomudimo. Pravi, ponižni, resnično potrebni siromaki so ljubljenci božji. Podobni so Kristusu, ki se je iz neskončne ljubezni do nas ljudi prostovoljno ponižal ter postal ubožen, On vsemogočni Bog. To je za vsacega poštenega reveža in sploh človeka iz nizkega stanu velika tolažba. Toda pomnite, da med ljubljence božje pač ne moremo prištevati tistih siromakov, ki so prišli na beraško palico vsled mladostne zapravljivosti, pijanosti, lenobe, krivičnosti; taki morejo sicer postati ljubljenci božji, toda le, če svoj bedni stan prenašajo voljno in spokorno ter skušajo po možnosti zadostovati za svoje grehe in krivice. Ljubljenci božji so tisti ubožci, ki živé v strahu božjem ter se trudijo za krščanske čednosti. V teh nas prosi Kristus milih darov.

5. Ker malikovalski trinog vidi, kako mu je sveti dijakon preprečil vse upanje na cerkvene dragocenosti, se razljuti tako, da ukaže sv. levita najprej po golem šibati, potem nategniti na tezavnico ter bičati z železnimi bodičastimi kroglicami na jermenih. Tako neusmiljeno raztepenega ukaže z gorečimi bakljami žgati in potem še tretjič bičati s svinčenimi palicami. Ko pa čuje, kako svetnik hvali svojega Boga, kako se mu izročuje ter se osrčuje v smrtnih mukah, zapové ga tolči po ustih s kamenom in potem vreči v ječo, ko že rablji omagajo.

Ob pregroznem trpljenju sv. Lavrencija vidi vojak - ječar angela ob strani, ki tolaži sv. mučenca ter mu briše pot na licih in kri iz ran. To ga gine tako, da tudi on prosi sv. krsta. Primejo ga ter vržejo v ječo. Pred cesarja pripeljan kliče: „Kristjan sem, kristjan sem!“ Mučijo ga z biči in potem mu odsekajo glavo. Njegov spomin je dan pred svetim Lavrencijem; bil je to sveti Roman.

Trinog celo noč premišljuje, kako bi drugi dan sv. Lavrencija mučil še huje. Kar sklene grozovitež, živega peči. Ko se zdani, ukaže prinesiti železen raženj, pod raženj natresti žerjavice, svetnika nanj privezati ter ga tako počasi peči. Pekoča žerjavica prevzame živo in raztepeno meso ter cmari kri v žilah in mozeg

po kosteh, toda sv. mučenec ostane vesel. Glava se mu zasveti kot žarna, svetla krona. Njegovo obličje se blišči kakor solnce in iz njegovih opečenih ran duhti najprijetnija vonjava. Kako pa? Ali ga mar ogenj ne peče, ali res ne čuti nobene bolečine? O pač, neizrečeno pripeka ogenj, toda še bolj vžiga ljubezen do Jezusa Kristusa. Ogenj sv. vere, ogenj božje ljubezni je bil močnejši v njegovem srcu, kot ogenj pod telesom; tako in podobno govori o njem sv. Leon, papež. Toliko in tako radostno morejo trpeti samo otroci božji, samo tisti, ki Boga ljubijo „iz vsega svojega srca in iz vse svoje moči“. Taki ljubljenci božji trpé s Kristusom, popolnoma prepričani, da po teh kratkih mukah pridejo v večno veselje s taistim Kristusom. Sv. mučenec se že precej dolgo peče na svoji razbeljeni postelji po eni strani; zato reče grozovitežu: „Po eni strani sem že dovolj pečen, obrni me in jej!“

Kako so krutemu trinogu te besede všeč, misli si lahko vsak sam. Sv. Lavrencij pa je vesel, in znaki nebeške tolažbe se mu razlijejo po licu. Boga hvali za milost, da more zanj kaj trpeti. Slednjič, povzdignivši svoje oči proti nebesom, izroči svojo junaško dušo svojemu Zveličarju dné 10. avgusta l. 258. Mnogi tam stoječi, spoznavši iz tega resničnost krščanske vere, postanejo kristjani, mej njimi načelnik telesne straže, Hipolit, katerega se spominja sv. cerkev dné 13. t. m. Sploh je malikovanje v Rimu odslej jako pojemale, in katoliška vera je pol stoletja pozneje pod cesarjem Konštantinom postala državnopravna vera.

„Veselim se torej, preljubi, v duhu“, kliče sv. papež Leon (brev. hod.), „in ob presrečni smrti slavnega moža radujmo se v Gospodu, ki je čudovit v svojih svetih, v katerih nam je ustanovil pomoč in zgled. On, ki je tako po vsem svetu poveličal svojo čast, da bi od solnčnega vshoda do zahoda ob bliščeči svetlobi levitskih luči tako zaslovel Rim po sv. Lavrenciju, kakor je bil poveličan Jeruzalem po sv. Stefanu.“ V sv. mučencu Lavrenciju imamo torej po besedah svetega Leona, papeža, pomoč in zgled. Zgled imamo prav posebne ljubezni do Boga in do bližnjega, pomočnika imamo pa zlasti v trpljenju. Ljubezen in trpljenje, to je takorekoč duša kristjanovega življenja. Boga nad vse ljubiti in bližnjega zavoľjo Boga, to je velika naloga našega življenja, katere se živo zavedajmo. In kolikor večji dar ljubezni in voljnega trpljenja prinese kdo Bogu tu na zemlji, toliko večje plačilo ga čaka v nebesih. *Kdor pičlo seje, bo tudi*

pičlo žel; in kdor seje v obilnosti, bo tudi žel v obilnosti! Tako nam kliče sv. cerkev z besedami aposteljnovimi (2. Kor. 9, 6.) na praznik sv. Lavrencija. Sv. diakon je preobilno sejal, zato tudi tako bogato žanje že skozi 17 vekov prav po obljubi Jezusovi: *Kjer sem jas, tamkaj bo tudi moj služabnik.* (Jan. 12, 26.)

Da bi nas za sveto ljubezen, za voljno trpljenje in resnično pokoro vnel, kliče nam sveti Avguštín: „Kdo ne bi rad s svetim Lavrencijem eno uro trpel, da uide peklenskemu ognju?“ Ta izrek vam ostani vedno v spominu, zlasti pa v mučni bolezní in na smrtni postelji, ko človeka večidel život neznansko peče. Tistikrat, ljubi kristjan, se tolaži s sv. mučencem Lavrencijem, kliči ga na pomoč, da ti izprosi pravega spokornega duha, in zveličal boš s tem svojo dušo, sodnji dan pa vstal tudi s poveličanim telesom! Amen.

V. Bernik.

2. Svetost in lepota svetih zakramentov.

Vlil je olje in vino v njegove rane.

Luk. 10, 34.

Prilika v današnjem evangeliju je ena najlepših, ker iz nje se učimo, kdo je naš bližnji in kako naj raztezamo svojo ljubezen in usmiljenje na vse ljudi, tujce in domačine, bogate in revne, katoličane in drugoverce. Vsakteremu moramo izkazati ljubezen kakor usmiljeni Samarijan, in ne vprašati: Kdo si? Odkod si? Edino to smemo vprašati, je-li potreben naše pomoči; ker vsak nesrečnež sme od nas pričakovati polajšanja, ker vsak je naš bližnji. — Toda ravno ta prilika ima tudi višji pomen. Po razlaganju sv. očetov namreč pomeni med razbojnike padli človek prvega očeta Adama in za njim ves človeški rod, ki je vsled Adamove nepokorščine zapadel satanovi oblasti in njegovim angelom, ki so ga pravičnosti in milosti božje oropali in mu oslabili vse dušne moči. Oni duhoven in levit, ki predstavljata staro postavo, nista mogla, niti hotela pomagati nesrečnežu. — Kristus pa — pravi Samarijan in rešitelj — se je usmilil ranjenca, vlil olje svoje milosti in vino svoje krvi v njegove rane ter jih zacelil. S sv. krstom in drugimi sv. zakramenti ga je s seboj združil in ga — da tako rečem — na lastno živinče vzel ter pripeljal v zavetje, v svojo sv. cerkev, kjer ga je izročil mašnikom v dušno skrb in izrejo.

O, kako hvalo bomo dali temu usmiljenemu Samarijanu, ki je nas med roparje padle ljudi odpeljal v sveto zavetje — svojo katoliško cerkev, da bi nas ondi napasel z božjim naukom, da bi našo dušo ozdravil, okrepil in hranil z dragocenimi sadovi svojega odrešenja — s sv. zakramenti. Pri teh, preljubi, se hočemo danes nekoliko muditi; občudovati hočemo svetost in lepoto sedem svetih zakramentov, ki nam v različnih okoliščinah dušnega življenja delé posebno božjo pomoč in milost. — To premišljevanje pa naj se zgodi v ta namen, da postane naša hvaležnost do Boga obilnejša zaradi prevelike sreče, da smo udje sv. katoliške cerkve, katera sv. zakramente nespremenjene hranjuje kot dragoceno dedščino svojega ustanovitelja v prid vesoljnega sveta. Naj bi bilo v večjo čast božjo s pomočjo naše ljube Gospé.

1. Kakor je treba rojstva, da človek začne živeti, tako je treba dušnega rojstva, da človek postane otrok večnega življenja; to se zgodi pri sv. krstu. Vsi mi smo prišli na svet z madežem, izvirnim grehom in nismo imeli deleža v nebeškem kraljestvu; toda Gospod se nas je usmilil in postavil zakrament sv. krsta. Komaj se človek rodi, že ga sprejme sv. katoliška cerkev, omije ga s krstno vodo madeža izvirnega greha in ga sprejme v svoje naročje. Tedaj šele sprejme nebeški oče prerojenega človeka za svojega otroka, Sin božji za brata in sodediča, sv. Duh pa pride stanovat vanj kakor v lastni tempelj. — Po sv. krstu se torej kristijan tesno združi z božjimi osebami, in blagor mu, ako se prizadeva krstno nedolžnost neoskrunjeno ohraniti, ako zvest ostane obljubam, katere so botri naredili v njegovem imenu. — Toda gorjé kristijanu, ki je prelomil slovesno prisego in se podal pod zastavo hudobnega duha. Gorjé mu, ako se zaradi praznega in ostudnega razveseljevanja loči od Boga in se odreče pravicam, katere je zadobil pri sv. krstu; ako izpodi sv. Duha in onesnaži njegov tempelj. Če se tak človek pred smrtjo ne premisli in ne spokori, boljše bi bilo, da ni bil prerojen z vodo in besedo božjo boljše, da bi ne bil rojen.

2. Človek se rodi kot otrok; le počasi se razvija, raste in krepi, da postane mož. Ravno tako dete, prerojeno v sv. krstu, je otrok v božjem kraljestvu; ako se hoče možato bojevati v njem, treba, da dušno raste in se okrepi. — K temu ravno pomaga zakrament sv. birme, po katerem človek postane vojak Jezusa

Kristusa, oborožen z obilnimi darovi sv. Duha, namreč z darovi modrosti, umnosti, svêta in moči, z darovi učenosti, pobožnosti in strahu božjega. Opiraje se na to orožje, ne sramuje se kristijan nikoli katoliškega imena, velikoveč je ponosen nanj in pripravljen vse, tudi kri dati za sv. vero ter zaradi Jezusovega imena braniti jo zasramovalcev in preganjalcev. — Srečen kristijan, ki zna ceniti darove sv. Duha, katere je prejel pri sv. birmi; ki svoje življenje tako vravná, da se morejo v njem ukoreniniti ter žlahten sad prinašati; kristijan, ki ostane zvest katoliški veri do konca ne samo v besedi, ampak tudi v dejanju. Milovanja vreden pa je tisti, ki se teh darov ne poslužuje, ki sv. vere ne spoznava ali celó tají; ki postane sovražnik matere cerkve, zanemarja stanovske dolžnosti in ne živi po veri. Bolje bi bilo, da bi nikdar ne bil maziljen s sv. krizmo in nikdar potrjen z znamenjem sv. križa!

3. Kakor pa je hrane treba, da človek ostane zdrav in krepek, enako treba tudi hrane, da ne pogine dušno življenje človeka. Tudi zato je naš Zveličar skrbel ter postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, v katerem daje lastno meso in kri vernim v jed in pijačo. O čudo vseh čud! Bog sam se nam dá vžiti. Ni bilo dosti ljubezni, da je človeštvo nase vzel in nas na križu odrešil; ponižal se je celó do male podobe kruha, edino da bi kot Bog in človek vidno pri nas prebival! Kako moč in krepost nam dodeli ta sveti zakrament v skušnjavah in nadlogah! Ako smo z Gospodom zedinjeni, ni se nam bati sveta in njegove zapeljivosti, zakaj Kristus je svet premagal in hudobnega duha, razdejal njegove templje in altarje. Kadar je tedaj naše srce vznemirjeno od različnih strasti, ali je naša čednost v nevarnosti, takrat se zaupljivo bližajmo zakramentu svetega Rešnjega Telesa in pogumno kličimo: „Gospod, reši nas, poginjamo.“ En sam pogled Jezusov bo naše srce umiril in odpodil vse strasti. *To je žito izvoljenih in vino, iz katerega ishajajo device*, kakor berem pri Cahariju. To je sedež ljubezni, kjer nas Gospod z ljubeznijo objema in nam deli milost, to je zastava srečne večnosti. — Blagor kristijanu, ako se z ljubeznijo in pobožnim srcem bliža temu zakramentu in sv. Telo po mogočnosti vredno prejema! Gorjé pa tistemu, ki mlačen in brez občutnosti pristopa k sve i mizi, ki malokdaj in še takrat brez spodobne priprave prejme sv. obhajilo. Kdor Gospodovo telo in kri po nevrednem jé in pije, jé in pije sodbo, ker Gospodovega telesa ne loči od navadne jedi. (Kor. 11, 27.)

4. Človek po svoji natori tudi včasih boleha in je primoran poslužiti se zdravil; ravno tako pa tudi na duši zboli in je lahko hudo ranjen po smrtnem grehu. Toda sv. cerkev skrbi zanj; ona hrani izvrstno zdravilo — zakrament sv. pokore, katero bolnikom vsekane rane izmije in vanje vlije hladilno olje, ako se namreč grešnik skesa storjenih grehov, predpostavljenemu mašniku obtoži in od njega zadobi odvezo v imenu presv. Trojice. Akoravno smo padli v največje pregrehe in je število naših hudobij obilnejše od peščenega zrna ob morju, vendar nam Bog še podaja rešilno roko in še se moremo prebuditi k dušnemu življenju. Koliko dobrega pač naredi katoliška cerkev z zakramentom sv. pokore, koliko hudobij se zatere koj v pričetku! Ona preišče vse skrivne prostore srca, razpodi žalost in nemir in dvome, žuga mu z božjo pravičnostjo in ga reši puščobe srca. Ni ga lepšega tolažila, kakor če katoliški duhovnik po dodeljeni odvezi v Gospodovem imenu govori k izpovedancu: „Pojdi moj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni, nikar več ne greši!“ — Blagor njemu, ki — akoravno z obilnimi grehi obtežen, se spokornega srca bliža temu zakramentu. Trikrat gorjé pa tistim, ki to rešilo zaničujejo in zametujejo; brez ugovora bodo pogubljeni, ker zaničujejo božjo milost in usmiljenje.

5. Ko se človeško življenje nagiblje k večeru in je natora od starosti in bolezní vsa onemogla, treba je posebne postrežbe, da se zdelano telo ohrani pri življenju. Tako je treba tudi za dušo, akoravno je od bolezní greha okrevala, posebne tolažbe in pomoči, zlasti v tistih trenutkih, ki so odločeni za večnost in so za vsacega človeka več ali manj grozni. In v resnici; tisto uro, ko človek dospe do konca življenja — na kraj groba, ko mu je odložiti popotno palico, in se strahoma ozira po pretečenem grešnem življenju, ko ga je strah pred bodočo sodbo ter mu je silno treba tolažbe in pomoči, tudi tedaj, preljubi, skaže se mu katoliška cerkev zvesto ljubečo mater in ga prepriča blaživne moči sv. vere. Na Gospodovo povelje pride služabnik sv. cerkve — katoliški duhovnik — k postelji umirajočega, da mu podeli sv. poslednje olje, ga obišče, ga tolaži, zanj moli, njegove ude mazili s sv. oljem, ga tako utrdi v potrpežljivosti in okrepi zoper hudobne skušnjave; večkrat celó s pomočjo tega zakramenta podeli zdravje, če je duši bolnega v zveličanje. Blagor bolniku, ki vtolažen s sv. oljem pripravljen stopi pred sodnika; gorjé pa mlačnemu, ki se boji poslednjega olja, češ, prejemši ta zakrament, moram gotovo umreti, ker vendar iz skušnje vemo, da se to malokdaj zgodi pri tacih,

ki pravočasno prejmejo ta sv. zakrament. Seveda, kjer zadnji trenutek pošljejo po duhovnika, ni čuda, da bolnik po sprejetem zakramentu kmalu izdihne.

6. Človeški rod je umirajoč; eden umrje za drugim, en zarod zginje za drugim in vsi, ki so se rodili od začetka do današnjega dné, kje so? Zginili so s telesi v temnih grobovih, enako deroči reki, ki se ne vrne več v prejšnjo strugo, ampak naprej hití do morja, kjer se zgubi v neizmernih globočinah. Zaradi tega je Bog po neskončni modrosti skrbel, da se človeštvo zarodi. Katoliška cerkev pa z zakramentom sv. zakona posveti tiste razmere, vsled katerih se človeštvo množi, državljanske in cerkvene razmere utrdijo in božje naredbe izpopolnijo. Jezus Kristus je zakon k zakramentu povzdignil ter s tem vpodobil tisto zvezo, katero ima on s sv. cerkvijo. Hotel je deležnike nebeškega kraljestva koj v viru posvetiti in pomnožiti število izvoljenih za nebesa. Zatorej morata katoliška zaročenca vpričo duhovnika in nevidnih angelov, vpričo maščevalnega Boga slovesno obljubiti in priseči, da hočeta v miru živeti in otroke v strahu božjem izrejevati. Sv. cerkev dá k temu svoj blagoslov, zakrament zakona pa podeli vrednim milost božjo. — Blagor zakonskim, ki ta zakrament vredno in po cerkvenih naredbah prejmejo s poštenim namenom, ki novo življenje nastopijo v stanu nedolžnosti in strahu božjega ali so vsaj spokornega srca. Blagoslov božji se bo nádnje razlil in pri njih ostal. — Gorjé pa tistim, ki so že prej živeli kakor konj in osel, ki nima pameti, in tudi zdaj nič boljše ne ravnajo. Gorjé tistim, ki z nepoštenim, umazanim namenom stopijo v zakon in se nič ne zmenijo za Boga in odrejo otrok. Mesto da bi jim bil zakrament v zveličanje, bode jim v pogubljenje.

7. V vsakem kraljestvu je treba pooblaščenih oseb, katere podložne poučujejo, opominjajo, vodijo, za pravico skrbé in vse razmere državljanskega reda uravnavajo. Enako najdemo tudi v kraljestvu Jezusa Kristusa predstojnike, ki katoliško ljudstvo učé, vodijo in skrbé za dušni blagor. Zakrament mašnikovega posvečevanja posvetí take možé, in škof jih z molitvijo in pokladanjem rok postavijo v služabnike božje in delivce božjih milosti pri ljudstvu, jim podelijo oblast grehe odpuščati in tako ustanovijo vzvišeno službo katoliškega duhovnika. Mašniku bi mogli zavidati celó angeli, ker on je posredovalec med Bogom in ljudmi; z eno roko se dotikuje nebes, z drugo zemlje, in oboje združuje. Mašnik je namestnik Kristusov in v njegovem imenu delí nebeške darove.

Blagor duhovniku, ki je ta zakrament vredno prejel in po svojem vzvišenem stanu živi in dela. Srečna župnija, ki ima tacega duhovnika za dušnega pastirja; on je poseben dar božji. — Trikrat gorjé pa tistemu, ki s slabim življenjem čast jemlje duhovskemu stanu, ki podira, kar njegovi duhovni bratje z velikim trudom sezidajo, ki svojo mater, katoliško cerkev, izdaje in zasramuje. (Uboga župnija, ki ga ima; gotovo je kaj zagrešila, da jo Bog tako kaznuje!)

To, preljubi v Kristusu, so tisti zakramenti, ki se svetijo v svoji svetosti in lepoti; to so sedmeri neusahljivi viri božje ljubezni, sedmere razsvetljuječe in ogrevajoče luči cerkvenega svetišča, sedmeri stebri, podpirajoči neizmerni obok Petrove cerkve. Oni posvetijo začetek našega življenja in lajšajo njegov konec, krepijo in utrjujejo krepostnega človeka, vzdigujejo padle, posvečujejo zakonski stan in skrbé za pridne delavce v vinogradu Gospodovem. Celó neprijatelji občudujejo lepoto in vzvišenost svetih zakramentov, prav spoznati jo more pa le katoliški kristijan, ki je občutil njih moč in obilnost milosti.

Dragi kristijani! Kdo bi ne vedel hvalo Bogu, ako pomisli, da je Bog brez vsega našega zaslužnja edino le iz ljubezni in usmiljenja do nas ustvaril ta krepak vir božjih milosti? Kdo bi se s studom ne obrnil od tistih ljudi, ki z brezbožnim jezikom skrunijo celó sv. zakramente? K tem nesrečnežem se mi nočemo prištevati; in da se ne bomo nevredne skazali teh dragocenosti, hočemo zanaprej svoje spoštovanje pomnožiti s tem, da bomo skušali njih bistvo, moč in božjo ustanovitev spoznavati z zvestim poslušanjem krščanskega nauka in s pridnim branjem pobožnih knjig; zlasti pa s tem, da bomo po skrbni pripravi vredno prejeli sv. zakramente in k temu naj pomagajo Bog Oče, Sin in sv. Duh. Amen.

P. H.

Praznik Vnebovzetja Device Marije.

1. „Le eno je potrebno.“

„Skrbna si in si veliko prizadevaš; pa le eno je potrebno. Luk. 10, 41.

Eno je, kar bi si morali posebno dandanes vsi kristijani prav k srcu vzeti, eno je, kar tudi Bog od nas zahteva ravno v

današnjih časih. On namreč hoče, da svoja srca vedno bolj odtegujemo od časnih skrbi in dobrot, in jih povzdiguje od zemlje v nebesa. Ravno to nas uči tudi današnji evangelij. Kar je Jezus nekdanj rekel skrbni Marti, to govori še dandanes vsakemu kristijanu, ki je preveč v časno in minljivo zatopljen: Skrben si in si veliko prizadevaš na tem svetu; pa le eno je potrebno: Skrbi za svojo dušo, za večnost! Ravno to nam kaže tudi današnji praznik, praznik vnebovzvetja D. Marije! V svojem življenju je bila Marija ubožna in revna; kar si je sama zaslužila in kar so ji dobri ljudje in ljubi Bog dali, to je imela in bila je zadovoljna. Malo je skrbela za časne stvari in zdaj je v nebesih povišana čez vse angele in svetnike, zdaj je prva za Bogom. Da bi pač tudi mi, dragi kristijani, večkrat, posebno pa še danes svoje srce od časnih skrbi povzdignili proti nebesom; da bi pač tudi mi ne skrbeli toliko za časne stvari; kajti le eno je potrebno. In da bi vas k tem nekoliko spodbudil, vam hočem danes povedati,

I. da moramo skrb za časne stvari odložiti in

II. kako nam je to mogoče.

I. Vsak dan in večkrat na dan molimo: Oče naš! Daj nam danes naš vsakdanji kruh! Tako molimo in prav delamo, kajti tako nas je naš Gospod in Učenik Jezus Kristus sam učil. Popolno naravno je, da vsak skrbi za svoj vsakdanji živež, dolžnost je, da skrbi mož za ženo in družino, stariši za svoje otroke in krščanska previdnost zahteva, da človek misli tudi na prihodnji dan, da ob srečnih in dobrih časih tudi za slabe dni kaj na stran dene. Božje darove zlorabiti, gospodarstvo slabo opravljati, svoj denar in premoženje pri igri in pijači zapravljati, je celo velik greh. Ne govorim tedaj danes o pametni in krščanski varčnosti, ampak le o preveliki skrbi za časne stvari in potrebe.

V čem pa ta obstoji? Kedaj pa skrbi človek preveč za časno? To nam pove naš Zveličar sam, ko pravi: Prvič tisti preveč skrbijo za časne potrebe, ki hočejo več imeti, kakor potrebujejo; drugič tisti, ki hočejo vse le sami zase imeti, in slednjič tisti, ki se preveč bojé in skrbijo za prihodnjost. To vam bom nekoliko razložil. —

Tedaj prvič tisti skrbé preveč za časno, ki hočejo več imeti, kakor potrebujejo. Sveti apostol Pavel pravi: Če imamo toliko, da potolažimo svojo lakoto in pokrijemo svoje telo,

imamo zadosti. Pa jaz vam pa še več dopustim; če imate tako hrano, kakor je potrebna za vaše delo, za vaše zdravje, če se čedno in pošteno lahko opravite, smete biti zadovoljni. Toda mnogi, mnogi pa s tem niso zadovoljni; mnogi hočejo preveč dobro živeti in gledajo zmirom le na to, kako bi svoje premoženje pomnožili in si denarja nabrali, veliko denarja. Taki ljudje po navadi tudi vse le s a m i z a s e hočejo imeti, kakor da bi bili sami na svetu in bi njihov bližnji nič ne potreboval. Kaj bi vi rekli, dragi kristijani, o otroku, ki bi vse jedi, ki pridejo na mizo, vso obleko, ki je tudi za druge brate in sestre narejena, vendar le sam zase obdržal? Vi bi rekli: To je grdo; saj njegovi bratje in sestre tudi kaj potrebujejo, saj mora oče za vse skrbeti. In ali ni Bog nas vseh Oče, in mi, ali nismo med seboj bratje in sestre, in mi naj bi hoteli vse le sami zase? —

Slednjič tisti preveč skrbijo za časne potrebe, ki imajo preveliko skrb za prihodnost, ki zmirom le na to mislijo, kako se jim bo pozneje godilo, ko bodo stari in bolni. Toda kaj pa pomagajo te skrbi? S takimi praznimi skrbmi si gotovo ne bomo nič opomogli. Pa res: čem starejši človek postaja, tem bolj skrbi za svoja stara leta; čim bližji smrti je, tem bolj misli na dolgo življenje, kakor če bi mu ne bilo treba nikoli umreti, ampak bi ostal vekomaj na svetu. Ne, to preveliko skrb za prihodnost je treba odložiti, dragi v Kristusu!

Poslušajte, kaj je Jezus sam rekel. V njegovem kraju, tam kjer je On živel, so imeli nek pregovor. Če so hoteli reči: To je nemogoče, tedaj so rekli: To se tako malo more zgoditi, kakor malo more iti kamela, velika žival, skozi šivankino uho. In glejte, Jezus sam je tako-le rekel svojim učencem: „*Lošje je kameli iti skozi šivankino uho, kakor bogatemu priti v Božje kraljestvo.*“ (Mat. 19, 24.) Ta beseda Jezusova je sicer strašna, pa lahko razumljiva. Saj ne more drugače biti: prevelika skrb za srečo in bogastvo je jako škodljiva za večno zveličanje. Ona je vzrok, da se toliko dobrega opusti, in toliko greha stori. —

Šest dni je v tednu, v katerih naj človek skrbi za svoje telo, sedmi dan pa je Bogu posvečen, na ta dan mora kristijan skrbeti za svojo dušo, pozabiti vsakdanje skrbi za živež in obleko, in le na Boga misliti. Človek pa, ki preveč skrbi za časne stvari in je v premoženje in denar popolnoma utopljen, tak človek tudi ob nedeljah in zapovedanih praznikih skrbi le za časne potrebe in opravila. Večkrat leti na ta in na oni kraj, leti za kupčijo, za

dobičkom in denarjem, o marsikdo tudi ob nedeljah, in pri tem zamudi božjo besedo. V delavnik, pravi, za to ni časa, takrat moram doma biti in delati, tedaj grem ob nedeljah in praznikih. Dragi kristijani, kateri dan in čas pa potem ostane za dušo in večno zveličanje? Če taki ljudje tudi včasih slišijo besedo Božjo, če tudi gredó k pridigi, vendar zanje nima koristi, ker beseda božja pade pri njih, kakor pravi Jezus, med trnje, in to trnje časnih skrbi zamori dobro seme božje besede. Še celo pri sv. maši so polni raztresečnosti; s telesom so v cerkvi, z mislimi pa doma, v hlevu, na polju, v trtju. —

Gospodarji in gospodinje morajo imeti skrb za svoje posle; nikdar ne smejo trpeti, da bi bilo med njimi kaj napačnega in pregrešnega; vedeti morajo, s kom skupaj hodijo, zahtevati morajo, da o pravem času domu pridejo, in vendar se tolikrat poslom veliko, veliko pregleda. Gospodar rad oko zatisne, da ne vidi. In zakaj? „Jaz ga potrebujem za delo, saj je dober delavec; če mu pa kaj rečem, bo pa stran šel.“ Rajši tedaj trpi škodo na svoji duši, kakor na časnem dobičku. —

Koliko greha zoper sv. čistost se zgodi zaradi prevelike skrbi za prihodnost. Koliko jih je že zgubilo svojo čistost in nedolžnost samo raditega, ker jim je kdo obljubil, da jih bo v zakon vzel. Koliko sovraštva, jeze, nevoščljivosti je med sosedi največkrat zaradi skrbi za denar in premoženje, največkrat zaradi majhne škode, ki jo je naredil eden drugemu. —

Tako bi Vam lahko še dosti zgledov povedal, koliko greha pride iz prevelike skrbi za časne stvari in potrebe. Pa naj bo zadosti. Tako je, kakor je Jezus rekel: Ložje je kameli iti skozi šivankino uho, kakor pa priti v nebeško kraljestvo takemu človeku, ki je preveč v časne stvari zakopan. In v nebesa pa menda vendar vsak hoče priti! In zato moramo odložiti to skrb za časne stvari. Kako? To vam bom pa zdaj povedal!

II. Če nas Bog dandanes tolikrat kaznuje in z raznimi nesrečami obiskuje, ima pri tem gotovo ta namen, da bi mi svoje srce zmirom bolj odtegnili od časnih stvari in potreb, in večkrat mislili na nebesa. In zakaj bi pa tudi človek toliko skrbi imel za časno srečo in premoženje! Toda Bog pa pri vseh ljudeh ne doseže svojega namena, kajti marsikdo ima še svoje srce navezano na časne stvari; zmirom še misli, kako bi svoje premoženje pomnožil, če ne gre drugače, tudi na škodo drugih. —

Sv. Hieronim nam to-le pripoveduje: Pavel, prvi puščavnik, je zapustil svet, ko je bil komaj 15 let star, in se je podal na skrit, pust kraj, kjer je bil oddaljen od vseh ljudi in je le mislil na Boga, na svoje zveličanje in večnost. Tako je živel do svoje visoke starosti, in ni nikdar več kaj sveta videl ali o njem slišal. Malo časa pred njegovo smrtjo ga je obiskal neki drug puščavnik, sv. Anton. Ko je Pavel čez toliko časa zopet človeka videl, ga je le to le vprašal: Kaj pa delajo ljudje na svetu? Ali še toliko skrbé za denar in premoženje? Sv. Anton mu je rekel: Še zmirom delajo ljudje tako, zmirom so ostali še pri starem. O zaslepljeni ljudje, je vzkliknil Pavel, kaj ne vedó, da bodo morali enkrat umreti in takrat vse zapustiti, kar imajo. —

Kaj dela večina ljudij na svetu? Za kaj skrbijo? Le na to gledajo, kako bi si kaj prihranili in pridobili, kako bi svoj denar in premoženje pomnožili, toda, kristijani, ali ne mislite na to, da bo treba umreti, da bo treba, morda kmalu, vse zapustiti. —

Enkrat je bil neki mož, tako je Jezus sam povedal v neki priliki, in ta je bil jako bogat; vsega je imel dosti, do konca svojega življenja je bil dobro preskrbljen. In zdaj si je sam pri sebi mislil: Zdaj bom pa dobro živel, lepo jedel in pil in dobro se mi bo godilo. Bog mu je pa rekel: Neumnež! še to noč bodo tirjali tvojo dušo; kar pa si prihranil, čegavo bo?

Človek! kristijan! pomisli ti boš umrl in boš moral vse, kar imaš, zapustiti Bog ve komu! Nič ne boš seboj nesel in tvoja hiša bo, kakor pravi sv. pismo, hladni, črni grob. Pomisli to, večkrat misli na to, in gotovo ne boš obešal svojega srca na časno premoženje, gotovo ne boš preveč srbel za časne stvari. Saj je vendar le eno potrebno: misli na svojo dušo, na večnost! Skušaj biti bogat pri Bogu, nabiraj si, kakor pravi Jezus, zaklade, katerih ti ne more nobeden vzeti in katere boš lahko seboj vzela. —

In ti zakladi, to so dobra dela, ki te bodo spremila v večnost in ti celo pripravljajo pot v nebesa. Mislite si, oče dá svojemu otroku hranilno puščico in mu pravi: Vse, kar boš tu notri dejal, vse to je tvoje; če boš enkrat zapustil očetovsko hišo, boš lahko vse seboj vzela. Kaj ne, če je otrok pameten, bo gotovo zmirom na to gledal, kedaj bo lahko kaj notri dejal, zdaj krajcar, zdaj kaj več; in če bo čez leta in leta hišo zapustil, bo imel že lep denar spravljen. —

Glejte, dragi kristijani, mi bomo morali tudi zapustiti ta svet in ne bomo imeli nič drugega seboj vzeti, kakor tisto, kar Bog hoče, to so namreč d o b r a d e l a. In zato, dragi kristijani, nabirajte si takih zakladov za nebesa. Delajte prav veliko dobrih del,

kjer in kedar morete. Obudite pred vsem vsak dan dobri namen; recite zjutraj, da hočete čez dan vsako tudi najmanjše delo opraviti iz ljubezni do Boga; potem bo vaše tudi najslabše delo za sluzno za nebesa. Posebno radi pa pomagajte svojemu bližnjemu; pomagajte sosedu, katerega je zadela nesreča, dajajte radi vbogajme, vse pa le iz ljubezni do Boga. To so najlepša in najboljša dobra dela, in če bo treba enkrat vse zapustiti, ta dela bodo šla z vami, in prejeli boste zanje večno plačilo. —

Toda morda bo pa marsikdo izmed vas mislil: Je že vse prav; je že res, da ne bom nič drugega seboj vzel na oni svet, kakor le dobra dela, toda živeti pa le moram jaz in moja družina. Kdo ve, kako se bo z nami še godilo, kaj nas še čaka? Kje bomo v slabih časih vzeli obleko in hrano; kako bo, če vse zgubim, če me zadene nesreča, in bom star ter ne bom mogel več delati. —

Jezus pravi: Tako mislijo neverniki, ki ne poznajo Boga, ki ne vedó, da je Bog njih oče, ki za vse skrbi. Kristijan pa mora v Boga zaupati. Seveda si mora sam tudi pomagati, gotovo mora tudi za prihodnjost skrbeti, pa po pameti; glavna reč pa je, da v Boga stavi svoje zaupanje. *Poglejte*, pravi Jezus, *cvetice na polju, kako rastejo, ne delajo in ne predejo, pa vam povem, da še kralj Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih ena. In pogledjte ptice pod nebom, ne sejejo in ne žanjejo in vaš Oče nebeški jih šivi.* In potem pravi: *Ali niste vi veliko več kakor one? Ali niste vi otroci nebeškega Očeta? Koliko bolj bo tedaj Bog še-le za vas skrbel!* — In Bog sam pravi v sv. pismu: *Ali more mati posabiti svojega otroka? In če bi ga ona posabila, vendar jaz tebe ne bom posabil!* —

In potem, dragi kristijani, naj bi mi obupali? Nikdar! Na Boga moramo zaupati, On bo za nas gotovo skrbel in nas ne bo zapustil. Saj pravi sv. pismo: V tebe, o Gospod, zaupam, vekomaj ne bom osramoten!

Zdaj se vam pa ni treba čuditi, dragi kristijani, da sem na tako velik praznik tako malo o Mariji govoril. Ne — veliko sem vam o nji povedal, saj ona nam je v vsem tem dala najlepši zgled. Bila je na svetu revna, pri Bogu pa bogata; storila je dosti dobrih del in zato je zdaj v nebesih. Kjer je ona, tja moramo tudi mi priti, kjer je mati, tam morajo biti tudi njeni otroci. In zato moramo biti tako vdani v voljo božjo, kakor je bila ona, tudi mi moramo reči, kakor je rekla ona: Glej, dekla Gospodova sem; zgôdi se mi po tvoji besedi Amen!

M. K.

2. Kaj si je Marija izvolila?

(Osnova.)

Sv. Štefan je z veliko gorečnostjo pridigoval sv. evangelij. Pogledal je tudi na nebo in je videl slavo božjo in Jezusa, da sedi na desnici božji ter reče: *Glejte, vidim nebesa odprta in Sina človekovega, da stoji na desnici božji. In vsi, kateri so sedeli v zboru, so pogledali nanj, in videli so obličje njegovo kakor obličje angela.* (Dej. ap. 6, 15.)

Predragi, ako danes v duhu pogledamo v nebesa, ne vidimo le Jezusa, kralja nebeške slave, ampak tudi prelepo kraljico nebes celó blizu Jezusa. Danes se nam obličje razvedri in oči se nam zasvetijo veselja, ker danes obhajamo vnebovzetje Marijino. — O, kako lepa je! Lepša od vsake kraljice, ker — *kraljice te bodo hvalile. Kraljica stoji na tvoji desnici v slatem oblačilu, ogrnjena v pisano obleko.* (Ps. 44, 10.) *Veliko znamenje se je prikazalo na nebu, žena s solncem obdana in luna pod njenimi nogami, in na njeni glavi krona iz dvanajsternih zvezd.*

Venec Marijine slave je torej iz zvezd spleten. Iz rožic, ki rastejo na zemlji, bil bi premalo lep za mater božjo, zategadelj so angeli za Marijo spletili venec iz drobnih zvezdic, ki zgoraj na nebesu rastejo. *Vsa lepa si, prijateljica moja, in madeža ni na tebi. Kdo je tista, ki se vsdiguje iz puščave, polna sladkega veselja?* (Vis. pes 8, 5) Marija, Marija je! Res je, res: „Marija si je najboljši del izvolila, kateri ji ne bo odvzet.“

Današnji sv. evangelij govori o Mariji Magdaleni, sestri Marte, da itd. — Pa ker bere sv. cerkev ta evangelij danes, zato govori gotovo še bolj o Mariji, božji materi.

Kaj si je Marija izvolila?

I. Uboštvo. Kdo bi iskal bogastva v hišici v Nazaretu pri gospodinji Jožefovi, ki je bil tesar? Bila je dekla — ko je rodila v hlevcu — ko je darovala par golobčkov — ko na gostiji v Kani ni imela drugega dati kakor dobri nasvet: „Vse, karkoli vam poreče moj sin, storite!“ Mar je to najboljše del? Je, ker sili pri Bogu pomoči iskati! Kdor večkrat pogleda, kako ubog itd. Bogastvo zabranjuje tak dušni polet, je nekaka teža. Jezus pravi: *Ložje gre velblod* itd. — *Pridi, svesti hlapec, ker* In skušnja: Če pogledam svoje poslušavce itd. Tudi Mariji je uboštvo

prineslo toliko bogastvo in čast v nebesih. Nekdaj jo je angel pozdravil — med tem, ko so peli angeli, je rodila v Betlehemu; kako jo šele zdaj časté, ko se je iz hlevca preselila na zlati tron!

Sv. pismo pravi, da pravičnega nosijo angeli na svojih rokah, in da so ubogega Lazarja angeli zanesli v naročje božje. S kakšno častjo so šele služili revni Devici, ki je najpravičnejša, ki je izvoljena Mati božja.

Bodite zadovoljni! *Pridi, zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil.*

II. Križ. „Križ“ je imela na begu v Egipet pred Herodom, v strahu, ker je vedela, da so Jezusa zasledovali — ko ga je na križevem potu srečala — ko je pod križem stala — žalostna mati, mati sedmerih žalosti. *Tvoja žalost je tolika, kakor morje. — Tvoje srce bo meč prebodel.*

Dober del? Je! Ne križ sam na sebi, ampak za Jezusom hoditi je najboljši del: *Kdor hoče sa menoj priti, naj sataji* itd. Najslajši del je: *Moj jarem je sladek* itd. Zato pravi sveti Avguštín: „Gospod, tukaj žgi...“; zato je tolikokrat ponavljala sv. Terezija: „Trpeti ali umreti!“ Kolikoršen križ, takošna krona! Žalost velika kakor morje: zdaj pa veselje v nebesih toliko! Visoka pesm (2, 10.): *Vstani, moja prijateljica, in pridi, ker sima je že minila, dež je jenjal* itd.

Tako je pri Mariji minil čas trpljenja, napočila je pomlad veselja. Bila je najbližje križa, zdaj je pa najbližje Jezusa v nebesih. Salomon je za svojo mater Betsabe postavil stol na svoji desnici; tako je Jezus na desnici Očeta, Marija na desnici Sina! Če device spremljajo Jezusa, kamorkoli gre, tedaj je Kraljica devic najbližje njega.

„Le eno veselje še čaka na mé,
V presrečni deželi, kjer mlado je vse.“ (Slomšek.)

III. Čednost. Ne greha! Je bolje, ker *grešnik mine in njegovo poželenje, pravični pa ostane vekomaj. Sami proti sebi bodo govorili in se bodo kesali ter zdihovali zavoljo dušne britkosti: ti so, ki smo jih nekdanj zasmehovali in zasramovali... njih delež je med svetniki. Cveteli bodo... kakoršen cvet, takošen sad!*

Kakor cedra na Libanonu... Amen.

† Dr. I. Križanič. 1890. — Priobčil Fr. St.

Trinajsta nedelja po Binkoštih.

Stariši Marijini — zgled krščanskim starišem.

Blagor mirnim, ker bodo otroci
Božji imenovani. Mat. 5, 9.

Verno slovensko ljudstvo zelo ljubi nove maše. K novi maši pride veliko ljudi od blizu in daleč. Še celo pregovor imamo, ki se glasi: „Dobro je na novo mašo iti, tudi če ima človek nove čevlje strgati.“ — Vsi navzoči blagrujejo novomašnika, da je dosegel duhovski stan. Vsi pa blagrujejo tudi stariše njegove, ker imajo sina — duhovnika. Te srečne stariše, ako še živé, hočejo pri novi maši vsi videti, jih spoznati ter jim na tihem srečo voščiti.

Predragi! Marija Devica je dosegla visoko čast, da je postala mati božja. Vsi jo blagrujemo radi te časti, kakor je že sama pre-rokovala teti Elizabeti rekoč: „*Srečno me bodo imenovali vsi narodi.*“ Pa ne imenujemo srečne samo Marije, tudi njene stariše blagrujemo, da so imeli tako hčer. Te stariše Marijine želimo poznati, zlasti še zato, ker so med svetnike prišteti, kakor njih hči — Marija. Sv. Joahim in sv. Ana jima je ime. God sv. Ane je obhajala sv. cerkev že pred nekaj dnevi (26. julija), god sv. Joahima pa obhaja prvo nedeljo po vnebovzetju Marijinem t. j. danes. —

Življenje je njihovo je malo znano; zakaj bilo je bolj skrito in skromno. Vendar kar je znanega, je kaj poučno in prelep zgled zlasti za stariše in sploh za družino.

Sv. Joahim je bil doma iz Nazareta; sv. Ana pa iz Betlehema. V samskem stanu sta oba živela kaj bogaboječe, zlasti sveta Ana. Po tedanji judovski šegi je svoja mlada leta preživela v jeruzalemskem tempelju, kamor so jo poslali njeni skrbni stariši, da bi bila tem bolj v varstvu njena nedolžna duša. Bila je vsem sovrstnicam najlepši zgled pridnosti in bogaboječnosti. Po previdnosti božji se je pozneje zaročil z njo sv. Joahim. Kakor v samskem, tako sta tudi v zakonskem stanu oba zvesto Bogu služila, da se o njih lahko reče, kar pravi sv. Lukež o Cahariji in Elizabeti rekoč: *Bila sta obadva pravična pred Bogom in sta se ravnala po vseh zapovedih Gospodovih.* Zlasti sta se pa odlikovala v eni zakonski, družinski čednosti, namreč: v mejsebojni ljubezni in zastopnosti. Najlepša sloga in edinstvo je vladala mej njima

Zapomnimo si to! Dalje sta svoje premoženje razdelila na tri dele: prvi del sta odločila v čast božjo, v lepšanje tempelja in druge dobre namene; drugi del za uboge; in tretji del za lastne domače potrebe.

Dolgo let sta bila brez otrok. To so imeli pa stari judje za kazen božjo, zato ker je obljubljeni Odrešenik imel priti iz judovskega rodú. Torej, če ne bi bilo potomcev v družini, potem bi tudi Mesije iz svojega rodu ne mogli pričakovati. — Slednjič pa Bog Joahimovo in Anino gorečo, dolgotrajno prošnjo in stanovitno molitev usliši, zlasti še, ker mu obljubita, da hočeta svojega otroka posvetiti božji službi. Cerkveni učeniki pravijo, da se je sam angel prikazal Joahimu in Ani z naročilom: Novorojenemu otroku dajta ime — Marija. Njo si bo Bog izbral za mater svojemu Sinu, obljubljenemu Odrešeniku sveta. Nepopisljivo je bilo Joahimovo in Anino veselje nad tem, da si je Bog ravno njuno hčer izbral ter jo hotel povzdigniti do tako visoke časti; da je bila ravno njuna hči ona srečna žena, katero je Bog že v raju napovedal prvim starišem in o kateri so preroki prerokovali. — Lahko si mislimo, s kolikim veseljem je počivalo oko sv. Ane nad Marijo; s koliko skrbjo je čula nad njo; zakaj spoznala jo je za božji dar. Spomnila se je prostovoljno storjene obljube, da hoče svoje dete darovati Bogu. To obljubo zvesto spolni s tem, da triletno Marijo pelje v jeruzalemski tempelj ter jo po duhovnikovih rokah daruje Bogu. Težko sta se ločila z Joahimom od svoje hčere, potem pa gresta na svoj dom — kjer do smrti bogoljubno in zastopno živita. In zdaj sta med svetniki v nebesih. — To je, predragi, na kratko načrtano življenje starišev Marijinih. Ima pa v sebi veliko lepih naukov. Izberimo si samo enega. Rekli smo, „da je vladala mej njima najlepša sloga, edinost, ljubezen in zastopnost“. Domačega prepira in medsebojnega krega nista poznala. —

Koliko prijetnejše bi bilo dandanes v marsikateri hiši, če bi mož in žena, če bi cela družina posnemala sv. Joahima in sv. Ano v tej čednosti: da bi se vedno ne kregali in prepirali, temveč v lepi zastopnosti in složnosti mej seboj živeli! Najprvo velja to za moža in ženo. Sv. Frančišek Sal. pravi: „Pred vsem opominjam zakonske, naj imajo ono medsebojno ljubezen, katero jim sv. Duh priporoča na mnogih krajih sv. pisma. Ljubila naj bi se z ono ljubeznijo, o kateri govori sv. Pavel, ko pravi: *Možje, ljubite svoje žene, kakor je Kristus ljubil svojo cerkev; žene, ljubite svoje može, kakor cerkev ljubi Kristusa.* „Bog je Evo k Adamu pripeljal

ter mu jo za ženo dal; tako je Bog tudi vaju“, pravi sv. Frančišek, „z nevidno roko zvezo zvezal v sv. zakon.“ Torej morata v medsebojni ljubezni živeti, ne pa se sovražiti. „Mej obema naj bi bila taka vzajemnost in sloga, da se nikdar oba naenkrat ne jezita; zlasti se pa varujeta nagle jeze, ki povzroči prepir in sovraštvo.“ — Pa ne samo mož in žena, temveč tudi drugi v hiši naj bi skušali med seboj v ljubezni živeti. Kako hudo je moralo biti očaku Jakobu, ker so bratje njegovega sina Jožefa črtili! In res so ga močno sovražili: najprej so ga hoteli ubiti; potem so ga vrgli v jamo; poslednjič so ga prodali mimogredočim trgovcem; potem so zaklali kozlička; pomočili Jožefovo suknjo v kri ter jo poslali očetu rekoč: „To suknjo smo našli. Pogledaj, ali ni suknja tvojega sina?“ Jakob jo precej spozna in z milim glasom zavpije: „Suknja je mojega sina! Divja zver je požrla mojega Jožefa!“ Leta in leta se je jokal za svojim sinom in se ni dal potolažiti, hudobne sinove pa je Bog kaznoval z velikim trpljenjem, z lakoto, in drugimi nadlogami. — Hišna razprtija je v resnici strašna nesreča. Kako hudo je, ako se bratje in sestre prepirajo med seboj ter žalibog pogostokrat celo sovražijo. Kako bridko je, ako živé „mladi s starimi“ v kregu in prepiru. Mesto miru vlada v marsikateri hiši le kletev in zmerjanje. Sosedje se nad tem spogledujejo rekoč: „V tej hiši se vedno prepirajo!“ Kako žalostno je za moža, kedar pride od dela ves truden domov, pa ga žena sprejme z zadiranjem in očitanjem! Kakó hudo je za ženo, ki je imela čez dan opraviti z vzgojo otrok ter pridno delala, zvečer pa pride mož pijan domov ter ženo in otroke preklinja ali celo pretepava! In to morda dan na dan! Res majhen pekel že tu na zemlji. Človek ima ves dan dovolj opravila in trpljenja, upa — torej vsaj zvečer se malo oddahniti mej prijaznim pogovorom ter mirno použiti svojo jed — pa mora prestatí mesto tega še hujše dušno trpljenje, kot je telesno! V hišah, kjer ni miru, tuđi ni blagoslova božjega. Sv. Janez (I. 4, 16) pravi: *Bog je Bog miru in ljubezni*. In kralj David pravi: „*V miru je njegovo prebivališče*.“ (Ps. 73, 3.) — Torej Bog miru pri tistih ne ostane, ki se vedno prepirajo in kregajo, in jim ne dá svojega blagoslova. Marsikatera hiša je polna razprtij, zato Gospod Zveličar ne more v njej prebivati ter ji svojih blagrov deliti; zato jo zapusti ter gre iz krajev Gadare v svoje mesto (Mat. 9, 1) t. j. v tiste hiše, kjer prebivalci v miru in edinosti živé.

V hiši prepira tudi otroci ne morejo biti dobro vzgojeni. Ne morejo spoštovati svojih starišev, ker slišijo iz njihovih ust

le kreg in preklinjevanje; ne morejo jih ljubiti, ker nimajo stariši ljubezni med seboj. Tak domač prepir že tudi dobrim otrokom preseda. Neki rajni župnik mi je pravil, da se je vselej jokal, kadar sta se oče in mati kregala. Mej prepirljivimi stariši bodo tudi otroci sami postali prepirljivi. — Torej že pri otrocih ni trpeti, da bi se kregali; pa jim tudi ne slabega izgleda dajati. —

To je nauk, katerega nam dajeta sv. Joahim in sv. Ana — ljubezen v hiši in družini. Edin pomoček zoper razprtijo je ljubezen; zakaj sv. apostol Pavel pravi: „*Ljubesen je potrpešljiva, je dobrotljiva; ljubezen se ne jezi, ni predrzna, se ne povzdiguje . . . vse prenese, vse pretrpi.*“ (I. Kor. 13, 4—7). Ona je najtrdnjša zaveza družinskega miru. In Jezus pravi: *V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj.*“ Amen. — k.

Štirinajsta nedelja po Binkoštih.

1. Homilija.

Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo privrženo. Mat. 6, 33.

Vsemogočni Bog je vstvaril vesoljni svet; njegova vsemogočnost in dobrotljivost pa ga tudi ohranjujeta in vladata. In skrb, s katero Bog vse ohranjuje in vlada, imenujemo božjo previdnost. Bog stori, da obstoji ves svet in vsaka stvar, dokler on hoče, on pa tudi vodi in obrača vse na dobro; in nič se ne zgodi, če on noče, ali če ne pripusti. Zato se moramo božji previdnosti popolnoma ukloniti ter pred vsem iskati božjega kraljestva in njegove pravice.

Te so poglobitne misli, katere vzbuja v mislečem kristjanu današnji sv. evangelij. Ker pa so še drugi nauki v njem zelo važni, zato ga vam razložim vrstico za vrstico.

Besede današnjega svetega evangelija so vzete iz tiste dolge pridige Jezusove na gori, katero ima sv. Matevž zapisano v 5., 6. in 7. poglavju svojega evangelija, in se lahko razdelé na tri poglobitne dele: uvod, izpeljava in sklep.

I. Ravno prej je nebeški Učenik govoril o zakladih, katerih je treba nabirati za nebesa, in sicer tako stalno trpežnih, da jih

ne konča ne rja, ne molj in jih tudi tatje ne morejo ukrasti. Nebeške zaklade postavi tu Jezus nasproti zemeljskim. Sedaj pa Jezus zavrne morebitni ugovor, ko bi namreč hotel kdo trditi, da je mogoče zbirati obojne zaklade, za nebesa namreč in za zemljo. Zato reče:

(V. 24.) *Nihče ne more dvema gospodoma služiti; ali bo namreč enega sovražil, in enega ljubil; ali se bo enega držal, in enega saničeval. Ne morete služiti Bogu in mamonu.* Jezus hoče s tem reči, da ni mogoče zbirati obojnih zakladov; zakaj zaklade za nebesa zbirati se pravi Bogu služiti, zaklade za ta svet zbirati, pa se pravi, svetu služiti. Bog in svet pa sta si tako nasprotna, da obema ni mogoče služiti; kakor hitro začne kdo ljubiti enega, že začne sovražiti in odklanjati drugega. Naše srce ne more imeti h krati svetega in svetnega hrepenenja, božjega in svetnega Duha. Služi pa kristjan toliko gospodom, kolikor poglavitnim grehom je vdan.

Služiti koga, se pravi, zato služiti ga, ker ga ljubi, ali pa, ker pričakuje koristi od njega. Ker sta si Bog in mamon naravnost nasprotna, zato ne more človek obeh h krati ljubiti in od obeh pričakovati istega plačila. Treba mu je torej izvoliti med obema in se ne obema udati v službo. Da pa se moramo le za Boga odločiti, povedal je Jezus takrat, ko je zapodil satana od sebe rekoč: *Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi.* (Mat. 4, 10.) Naznanil je taisto tudi v oni veliki zapovedi o ljubezni, namreč: *Ljubi Gospoda svojega Boga.* (Mat. 22, 37.) Tomaž Kempčan vsklikne: „Prazno je vse, čisto prazno, razen Boga ljubiti in njemu samemu služiti.“

Bogu, najvišjemu Gospodu, naj torej velja naša služba, ne, kakor bi Bog potreboval naše službe, marveč, da ima naša duša korist od tega, da postane modrejša, popolnša, bolj Bogu vdana in vekomaj srečna.

Kakor razvidno, pomeni mamon posvetne sladnosti, zemeljske blagre. Kdor ljubi mamona, bo zmiraj bolj posveten, čuten, živalsk, kdor pa ljubi Boga, bo zmiraj bolj Bogu podoben. V tem pomenu govori tudi sv. Pavel v današnjem berilu, ko delom mesa nasproti stavi dela duha. Kateri opravljajo dela mesa, *kraljestva božjega ne bodo dosegli.*

II. (V. 25.) Kdor služi Bogu prav odkritosrčno, ne bo si zbiral zakladov za ta svet, in bo tudi opustil vso pretirano skrb za vsakdanje potrebe, kakor uči božji Zveličar po tem uvodu

dalje: *Zato vam povem, ne skrbite za svoje življenje, kaj bote jedli, tudi ne za svoje telo, kaj bote oblačili. Ali ni življenje več kot jed, in telo več kot oblačilo?* Bog, ki nam je dal večje, nam gotovo ne odreče tudi manjšega; tisti, ki nam je dal življenje, dal bo tudi živež; tisti, ki je dal telo, bo dal tudi obleko, da je pokrijemo.

Brezskrbnost, tu priporočena, ni lahko miselnost. Le nadležna, pretirana, neprestana, duha moreča skrb, ko človek pozabi na božjo previdnost, ter se ne mčni za božji blagoslov, ta je prepovedana; modra skrb za prihodnost in varčnost pa nista prepovedani, ker ob koncu sv. evangelija Jezus ne pravi: Iščite samo, ampak najpoprej božjega kraljestva. „Delati moramo“, pravi sveti Jeronim, „prevelike skrbi pa ne smemo imeti.“ „Delaj“, veli neki pregovor, kakor bi Bog nič ne storil, zraven pa zaupaj, kakor bi Bog vse storil. Bog nam je dal življenje in telo, ali mar ne bo skrbel, da si oboje ohranimo? Ali ni vstvaril živali v našo korist, nam v živež in za obleko? Ali ni rastlinstva pomnožil nam v hrano? Kraljevi pevec poln hvaležnosti kliče svojemu Stvarniku: *Človekovim nogam si podvergel vse; ovce in govedo, sploh vse; vrh tega tudi živali in na polju, ptice pod nebom in ribe v morju, ki se sprehajajo po morskih stezah.* (Psalm. 8, 8.)

(V. 26.) Jezus se sedaj obrne proti skrajnemu ugovoru, ko bi bil namreč kdo rekel: Po tem nauku se moramo odpovedati vsemu posvetnemu, torej nam ni treba skrbeti tudi za najpotrebnejše, za hrano in obleko. Jezus vstraja pri svojem prejšnjem nauku ter ga podpre z ozirom na živali in rastline. Torej reče: *Poglejte ptice pod nebom, ker ne sejejo, ne žanjejo in ne spravljajo v šitnice, in vaš Oče nebeški jih živi. Ali niste vi veliko več, kakor one?* Ako Bog skrbi za brezumne stvari in daje hrano ptičkom pod nebom, tembolj gotovo bo dal živeža vam, ki ste otroci božji in dediči nebeškega kraljestva.

Nebeški Učenik se je kaj rad skliceval na preprosto naravo; tu se skliče najprej na ptičke, katere Oče nebeški vsak dan preživlja. Kako tolažljive so te besede za vsakega človeka, zlasti še za siromaka! Ako Bog za malovrednega ptiča skrbi tako lepo, kako bi bilo mogoče, da bi pozabil na človeka, ki je najodličnejša stvar njegova. Psalmist poje o Bogu, da *daje živež živim in mladim vranam, ki ga kličejo.* (Ps. 146, 9.) Pri preroku Izaiju (49, 15. 16.) pa govori Gospod: *Ali more šena po-*

zabiti svoje dete, da bi se ne usmilila sina svojega telesa? In ko bi ga ona pozabila, vendar jaz ne bom pozabil tebe. Glej, na svoje roke sem te zapisal.

(V. 27.) Jezus govori v sv. evangeliju dalje: *Kdo pa izmed vas more s svojo skrbjo pridejati le en komolec k svoji dolgosti?* Vse naše skrbi so nevspešne in prazne brez božje pomoči. Zakaj, ako človek z vsem trudom in naporom ne more le za komolec podaljšati svojega telesa, kako bi mogel pač to telo ohraniti živo in zdravo? Nezmožnost človekova se kaže zlasti na njegovih rasti; nobeden si ne more nič pomagati, če je premajhen ali prevelik. *Bog je ustvaril nizkega in mogočnega in za vse enako skrbi*, govori sv. Duh v bukvah modrosti. (6, 8.) Zato pa ne sme nihče družega zaničevati in ne pozabiti, da Bog gleda bolj na dušo, kot na telo. Golijat je bil velikan in premagal ga je David pastirček. K Caheju je prinesel Gospod svoje zveličanje, akoravno je bil majhne postave, pa bil je tak tudi v srcu, namreč ponižen.

(V. 28.—30.) Sedaj se Jezus skliče na cvetlice rekoč: *In za obleko kaj skrbite?* Poglejte lilije na polju kako rastejo; ne delajo in ne predejo; pa vam povem, da še Salomon v vsej svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih ena. Če pa travo na polju, katera danes stoji, in se jutri v peč vrše, Bog tako oblači, koliko bolj bo vas, maloverni! Ako božja previdnost skrbi celó za cvetice in travo na polju, katerim je odločen tako kratek obstanek, ter jih tako lepo oblači, da bi vsi umetniki celega sveta ne spravili take obleke skupaj: ali ne bo Vsemogočni veliko bolj svojim otrokom, ki vanj zaupajo, preskrbel potrebne obleke?

V sveti deželi rastejo lilije tako, da jih je celo polje, in niso samo bele, ampak se blesté v najrazličnejših barvah. Toda vroči veter jih more v nekaterih urah tako posmoditi, da so suha stebila potem za kurjavo. Kaj je tako malenkostnega, kot trava, kot cvetlica na polju, in vendar tudi zanjo skrbi Oče nebeški. Brez njegove volje ne zvene nobena travna bilka, kakor tudi noben vrabec ne pade s strehe, da, še celó vsi lasje na glavi so rasštet, kakor je nekikrat zatrdil Jezus Kristus apostelnjom. (Mat. 10, 30.) Jezus dá tu prednost preprosti cvetici celó pred krasoto in veličastvom kralja Salomona. Zares, če kako cvetko pregledamo na drobno, najdemo v njej prečudno lepoto in božjo umetnost, in zopet moramo občudovati toliko neštevilno mnogo-

ličnost barv in rasti v milijonih cvetlic in rastlin. Ta pogled in misel na božjo vsemogočnost in skrbljivost more razveseliti in potolažiti tudi najrevnejšega siromaka, ki še svoje koče nima.

(V. 31., 32.) Božji Zveličar ponovi svoj opomin rekoč: *Ne skrbite tedaj, rekoč: kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili, ker po tem vsem vprašujejo neverniki. Saj vé vaš Oče nebeški, da vsega potrebujete.* Pretirana skrb za te reči je paganska. Kristjan se mora poln žive vere zanesti na vsevednega Boga, na njegovo neskončno modro previdnost in neizmerno dobrotljivost.

Akoravno nas pa nebeški Učenik zopet in zopet opominja, ne preveč skrbeti za vsakdanje potrebe ter v Boga trdno zaupati, vendar je mnogo kristjanov, katerih skoraj vse mišljenje je le v zemlji in na zemlji, kateri se preveč ženejo za ta svet, preveč strežejo svojemu telesu ter pri tem pozabijo na edino potrebno, namreč, kako naj bi zveličali svojo neumrljivo dušo. Presilna skrbljivost za vsakdanje potrebe take ljudi mnogokrat prižene v lakomnost, skopost, oduševanje, goljufijo, tatvino, nezmernost in druge grehe.

III. (V. 33.) Jezus sklene današnji evangelij: *Iščite tedaj najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo pridrženo.* Sveti Avguštin in sv. Janez Zlatousti pravita, da je hotel Jezus s tem reči: Skrbite, da boste vredni udje moje cerkve, trudite se za to bolj, kot za vse drugo. Glejte, da bote pravični, čisti, sveti kristjani, delajte dobro in varujte se hudega, in Bog bo vam k večnemu plačilu navrgel še vse časno, česar potrebujete za vsakdanje življenje. Bog, ki daje to, kar je imenitnejšega, bo podelil tudi to, kar je menj važno.

Zatorej, kristjani, trudimo se v prvi vrsti za božje kraljestvo, za srečno večnost. In k temu nam pomaga le resnična pobožnost. Sveti Pavel namreč tako-le uči: *Uri sebe v pobožnosti. Zakaj telesno urjenje malo pomaga, pobožnost pa je za vse koristna, in ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja. To je resničen nauk in vsega sprejetja vreden.* (I. Tim. 4, 7.—9.) Sprejmimo ga, ljubi kristjani, tudi mi, in ravnajmo se po njem vse dni tukajšnjega teka, dokler nas Gospod življenja in smrti ne pokliče v boljše, večno srečno življenje. Amen.

V. Bernik.

2. Visoka cena svete vere.

(Za god sv. Jerneja.)

Ko se je zdanilo, pokliče Jezus svoje učence, izbere dvanajst izmed njih, in jih imenuje apostole.

Luk. 6, 13.

Nebeški Odrešenik Jezus Kristus je ustanovil na zemlji cerkev, h kateri naj bi vsi narodi zemlje pristopili in se poučili, kako je doseči večno zveličanje. Da bi se ta cerkev po vsi zemlji razširila in se v lepem redu razvila, izvoli Jezus izmed svojih učencev dvanajst mož, katere imenuje apostole, t. j. poslance. Sam jih poučuje skozi tri leta svojega blagonosnega delovanja, seznanj jih z vsemi skrivnostmi svoje svete vere, in jim zapové, naj po njegovi smrti gredó po vsem svetu in naj učé vse narode. Med apostoli je bil tudi sv. Jernej, čegar praznik danes obhajamo (katerega so vaši pradedje izvolili za farnega patrona). Rojen v Kani v Galileji je živel od ribštva; a ko ga Jezus pokliče, zapusti dom in gre za njim. Bil je z drugimi apostoli vred priča njegovih čudežev, njegovega življenja, trpljenja in vstajenja iz groba. Na binkoštni dan prejme svetega Duha, in je navdan svete gorečnosti za Jezusov nauk in napolnjen s svetimi čednostimi. Sveti Jernej zapusti domovino in sorodnike, in oznanuje z apostolsko gorečnostjo in močjo Jezusa križanega divjim Perzijancem in Arabcem. Le-ti so se trumoma spreobračali, in vse se je čudilo njihovi čistosti, zmernosti, ponižnosti in potrpežljivosti.

Ljubljeni v Kristusu! Komu se imamo tedaj zahvaliti, da smo v katoliški veri rojeni in vzgojeni? Za Jezusom smo največo hvalo dolžni apostolom. Kdor spozna veliko ceno krščanske vere, on jim bo tudi iz srca hvaležen. Kdor pa ne premišljuje velike vrednosti vere, on je tudi ne bo znal ceniti. Žalibog je dandanes mnogo kristjanov, katerim celo vera ni sveta in častitljiva; to pa pride odtod, ker se nočejo prepričati prave vrednosti nebeškega darú, svete vere. Najlepše bomo tedaj obhajali praznik svetega Jerneja, ako premišljujemo to uro visoko ceno svete vere, katero je sv. Jernej oznanoval in za njo daroval kri in življenje. Jaz vam hočem tedaj pokazati: 1. kaj nam sveta vera dá in 2. kako si zamoremo njene darove v prid obrniti.

I. Jezusova vera razsvetljuje naš um in umiri naše srce. Ona nas pouči v skrivnostih, katerih nobena posvetna

učenost ne more doseči. Človeštvo je tavalo v grozni temi, dokler ga ni razsvetlil z evangeljsko lučjo Jezus Kristus. Razen Judov so vsi narodi zabredli v sramotno malikovalstvo. Brez števila bogov in boginj so si izmislili in jih molili. Na kolena so padali pred živali in pred podobe ter jih molili. Vera v neumrjočnost duše in v večno življenje je postala omahljiva, če ni popolnoma izginila. Čednosti niso več ločili od greha, in z nesramnostjo so služili svojim namišljenim bogovom. Dovoljeno je bilo maščevanje, samomor, krvosramstvo; na njihovih altarjih se je pretakala človeška kri. Oh, kakšna slepota, kaka groza! Bodimo vendar hvaležni za luč, ki je iz nebes prišla, razsvetlit nje, kateri sedé v temi in v smrtni senci. Bodimo hvaležni nebeškemu Odrešeniku, ki nas je poučil, kaj je Bog, kaj smo mi proti njemu, in kak je naš namen. Zdaj vemo, da je Bog vsegamogočen, vsegaveden, resničen in zvest; da je naša duša neumrjoča in da bo tudi telo enkrat vstalo iz groba, in da bomo večno živeli ali v srečnih nebesih, ali pa v nesrečnem peklu, kakor bo kdo zaslužil. Sveta vera nas uči, kako naj Bogu služimo, in nam kaže pripomočke, s katerimi si moremo pridobiti njegovo ljubezen in milost. Postavo imamo, ki nam pové, kaj je prav, kaj ne. Z eno besedo: Otrok, ki je poučen za prvo obhajilo, ima večjo vednost v veri, kakor vsi modrijani med neverniki. — O sveta vera! Ti si mi drag zaklad. Ti me pelješ k Bogu in mi kažeš pot v večno življenje!

Sveta vera nadalje umiri naše srce. Ako svet s človeškimi očmi opazujemo, najdemo na videz, da je marsikaj narobe na njem. Ljudje, ki nikdar za Boga na vprašajo, živijo srečno na zemlji, imajo denarja in vsega družega v obilnosti. Pobožni pa omagujejo od prevelikega trpljenja; vse jih zaničuje, bolni so in nadložni in zgodaj gredó v grob. Očetje in matere umirajo, in otroci zastonj točijo solze v prerani grob; tam se pa starček, hrepeneč po smrti, muči dolga leta po bolniški postelji. Nesreče pridejo: vojska, kuga, lakota, in zadene pravične, kakor krivične. Ljubljeni v Kristusu! Ali niste vi tega vsega sami poskusili? Ali niste že skoro obupali v tacih okoliščinah? Povejte mi, kdo je umiril vaše srce? Kdo vas tolažil in z zaupanjem navdal? Ali ne sveta vera? Res, sveta vera nas uči, da je Bog vsegamogočen, neskončno zvest in moder, da on vse vodi in vlada, da zoper njegovo voljo ne pade las raz naše glave, da se njim, ki Boga ljubijo, vse dobro izteče. Vera nam pové, da se bo božja pravičnost še-le na onem svetu prav pokazala, kjer bo prejel vsak, kar je zaslužil. Vera

nas tolaži v dnevih nesreče, ker nas uči, da Bog le te tepe, katere ljubi, in da trpljenje sveta ni primerjati z veličastvom, ki nas v nebesih čaka. Vera nas spodbuja k zaupanju v Boga, ker nam kliče v spomin pregovor: „Kjer je največja sila, tam je božja pomoč najbolj mila.“ Kdor je v Boga zaupal, še nikdar ni bil osramočen. In ko bi tudi umrli samih težav in bolečin, kaj zato? Saj nas uči sveta vera, da temu revnemu življenju sledi boljše življenje v nebesih, kjer nam je pripravljeno veselje, kakršnega še oko ni videlo, uho ne slišalo, in v nobenega človeka srce ni prišlo. Toraj Bog je naš oče, in gotovo ne bi nam pošiljal trpljenja, če bi nam ne bilo v dušni prid. Saj je tudi njegov edinorojeni Sin moral trpeti; posnemaj ga, in nosi križ za njim, saj veš, da pelje pot križa v večno nebó.

Kar je bilo še ljudi na zemlji, vsi so se čutili zadolžene pred Bogom, in to zavest je storil izviren greh, kakor tudi osebni grehi. Ljudje so se v vseh časih prizadevali tolažiti jezo božjo, in so v ta namen prinašali darove. Vedeli so namreč, da je Bog neskončno svet in pravičen, ki mora hudobijo kaznovati. Nekateri so celo lastne otroke darovali, da bi razsrjenega Boga vtolažili! Toda, naj so bili le ti darovi še tako dragoceni, človek vendar ni bil umirjen. Vedno so ga napadali dvomi: Bode se li Bog dal vtolažiti? Zamore li kri živali popraviti, kar je človek zagrešil? Iz te zadrege nam je pomagal Jezus, božji Odrešenik. On nam je povedal, da Bog grešnika ne zametuje, ampak ga ljubeznivo čaka, da bi se spreobrnil. Saj tudi oni, ki je zgubil eno ovco od sto, pusti devetindevetdesetere in gre iskat le ono, in kadar jo najde, nese jo vesel na rami do svoje črede. Glejte, tudi v nebesih je veliko veselje nad grešnikom, ki se spreobrne, bolj kot nad devetindevetdesetimi, ki ne potrebujejo pokore. Jezus Kristus nas je opral s svojo lastno krvjo, postavil svete zakramente, v katerih se omijemo dušnih madežev — sv. krst in sv. pokoro. V svetem Rešnjem Telesu se nam dá vžiti Jezus sam, on, delivec milosti. Drugi zakramenti nam milost božjo pomnožijo in nas v dobrem potrdijo. Preljubi! Ko ste sedaj spoznali visoko ceno svete vere, pomislite, kakšni reveži so judje in neverniki. Kdo jim dá zagotovilo, da so jim grehi odpuščeni? Nimajo duhovnov, nimajo svetih zakramentov; pogubljeni so, če se jih Bog v svoji neskončni milosti ne usmili. Ti pa, o kristjan, se skesaš svojih grehov, izpoveš se jih, in ko zaslišiš spovednikove besede: „Jaz te odvežem tvojih grehov“, smeš biti prepričan, da to, kar je na zemlji

odvezano, bode odvezano tudi v nebesih. Hvalimo tedaj Boga vse dni svojega življenja, ker je dober in se usmili nas ubogih grešnikov!

Sveta vera, ta nebeška prijateljica, tudi ne zapusti človeka ob smrtni uri. *Človeku je odločeno enkrat umreti*, negotovo pa je, kje in kako bomo umrli. Nekateri bodo umrli nenadoma, v nekaterih trenutkih bodo obledeli; umrli bodo brez duhovna, brez svetih zakramentov. Drugi pa se bodo mučili noč in dan, tedne in mesece, morda celo dolga leta. Pa naj umremo kakorkoli, vprašam vas le, kdo nas bo tolažil ob smrtni uri? Morda denar in posestvo? O ne; to bomo morali pustiti na svetu. Morda veselje in prijetne zabave? Tudi ne; minile so, kakor sen, nam je ostal le spomin, morda neprijeten. Nas bodo li tolažili prijatelji in znanci, s katerimi smo vživali vesele ure, morda ne brez greha? Tudi ti ne. Umikali se bodo, in njihove besede nam ne bodo pomirile srca, veliko več ga še vznemirile. Ljubi moji! Na smrtni uri je ni tolažbe razen v veri. Bolnik, ki nima žive vere, mora obupati. On ne pozna potrpljenja, ker nima tolažbe od zgoraj. Nemiren je; semtertja se meče po postelji in glasno toži: „Mar zame ni nobene pomoči več? Moram li res umreti in zapustiti ženo, otroke, prijatelje, premoženje in vse, kar mi je bilo doslej ljubo in drago? Umrem naj in stopim pred Sodnika, katerega sem neštivilnokrat razžalil, čegar zapovedi sem smehljajoč prestopil? Odgovor naj bi dal od svojih hudobij, katerih dozdam nisem obžaloval, se jih ne spovedal in za-nje ne delal pokore? Kaj imam pričakovati od ostrega Sodnika, če ne ostre obsodbe. O nesrečni dnevi, nesrečna leta, katera sem preživel v grehah! Moji grehi me težé, kakor težka peza.“ Ljubljeni v Kristusu! Naj se le smejejo brezverci, naj se norčujejo iz svete vere, iz božjih in cerkvenih zapovedi, iz svetih zakramentov. Oni, ki se zdaj smejejo, bodo enkrat jokali, zakaj sveta vera jim bo ob smrtni uri odrekla svojo tolažbo. Kaj bodo potem počeli? Ali bodo obupali in v obupu umrli, ali bodo pa v slednjem trenutku v veri tolažbe iskali; toda težko je bodo našli, ker bo njihovo spreobrnjenje navidezno iz strahu pred smrtjo.

Vse drugače pa umrje kristjan, ki je od prve mladosti vero ljubil in po njej živel. Če tudi nanagloma umrje, njegova smrt ni strašna, ker je bil vedno pripravljen ná-njo. Ako mu pa Bog odloči dolgotrajno mučno bolezen, on tudi ne obupa, ampak vdan v božjo voljo trpi, dobro vedoč, *da, kdor hoče učenec Kri-*

stusov biti, mora sam sebe zatajiti, vzeti križ ná-se in njemu slediti. Pred oči mu stopijo pretečena leta; on vidi storjene pregreške, vendar on upa usmiljenje, ker se jih je že davnej spovedal in zá-nje pokoro delal. Pred oči mu stopijo pa tudi dobra dela in čednosti, katere si je prilastil, in ta spomin ga navdaja s sladko zavestjo. On se ne boji Sodnika, velikoveč želi s svetim Pavlom *razvezan biti in biti s Kristusom.*

O sveta vera, ti nebeška hči! Kako drag zaklad si mi ti! Otroci sveta! Le imejte zá-se čast, bogastvo in veselje, meni pa pustite Jezusovo vero, ker ona me stori srečnega v življenju in v smrti.

II. Marsikdo izmed vas mi utegne reči: Jaz sem tudi kristjan, vendar meni vera ne prinese sreče, kakor ste jo ravnokar opisali. Ti, ki tako govoriš, misliš, da si s svojo nemodro besedo zmanjšal vrednost svete vere; toda dokazal si samo, da vere popolnoma ne poznaš, ali pa po njej ne živiš. To, ljubi moj, je glavni vzrok, da sreče svete vere tolikanj ne občutiš. — Mnogi so premalo poučeni v veri; in kar popolnoma ne poznajo, to jih tudi ne mika. Kdor se pa potrudi spoznati resnice svete vere, ta bo moral reči z judi: *Tako še ni noben človek govoril.* Vskliknil bo z apostoli: *Kam hočem iti, ti imaš besede večnega življenja.* Res, znanost v veri je najblažja znanost, ker seže v večnost in se povspne do Boga samega. Nasprotno pa pelje nepoznanje vere v grozne zmote, kakor spričujejo judje, neverniki in nevedni kristjani, ki zabredejo v najneumniše zmote.

Ako hočemo, da nas bo sveta vera blažila, moramo njene resnice popolnoma znati. Pa koliko je žalibog kristjanov, ki malo ali nič ne vedó o sveti veri. Krščanski nauk, pravijo, je le za otroška leta, za šolarje. Ko pa je nauk dovršen, tedaj se dá slovó krščanskemu nauku morda za vselej. Odtod pride, da nekateri vedó veliko govoriti o poljedelstvu, živinoreji, kletarstvu in bogsigavedi o čem; v veri pa so nevedneži. Pa kaj čuda? V mladosti so se učili molitvic, a njihovega pomena še niso prav dobro umeli. Mesto da bi si prizadevali v poznejših letih to znanost razširiti in se v pomen verskih resnic vtopiti, pozabijo še to, kar so se v mladosti priučili; vera jim mrzi, zoprna jim postane, mesto da bi jih blažila in prijetno ná-nje vplivala.

Ljubljeni v Kristusu! Bodite tedaj pridni v poslušanju pridig in krščanskih naukov! Namen pridige je ravno ta, da se prebudi in obnovi nauk, ki smo ga v šoli prejeli, katerega smo pa vsled obilnih posvetnih skrbi in opravil pozabili. Namen božjega nauka

je, verske resnice vedno bolj jasno dokazovati in na vse strani utemeljiti, verne v posebnih razmerah in nevarnostih svariti, utrjevati in navduševati. V tem smislu piše tudi sveti apostel Pavel v listu do Tesaloničanov: *Bratje, prosimo vas in opominjamo v Gospodu Jezusu Kristusu, da, kakor ste od nas prejeli, kako da vam gre živeti in Bogu dopasti, tako tudi živite, da ste čedalje bogateji. (4, 1.)* Ne bi bil rad pričujoč pri sodbi tistih, ki imajo svoj nauk po hramih in gostilnah, h krščanskemu nauku pa ne gredó, in še druge odvrtačujejo od njega. Tesna bo šla tudi tistim, ki ob nedeljah sklepajo kupčije, po svetu vozarijo in pre-pustijo krščanski nauk le še ženskemu spolu. Jaz bi jim zaklical: *Bratje, veliko si prizadevate, pa le eno je potrebno; kaj po-maga človeku . . .*

Toda, ljubljeni v Kristusu, ni še zadosti, da človek pozna verske in npravne resnice! Ako hoče kaj dobička imeti od vere, mora tudi po njej ži v e t i. Vera nam kaže pot v večno življenje, a mi ga ne bomo dosegli, če nočemo le-te poti nastopiti. So krist-jani, katerih vera ne stori srečne. Ali, ljubi moji, to so kristjani, ki razen imena nimajo prav nič krščanskega na sebi. Jezus sam pravi: *Ne poslušalci, ampak spolnovalci besede bodo zveličani.* Milovanja vredni so dandanašnji brezverci, ali kakor jim navadno pravimo, liberalci, ki imajo vsakojake dvome zoper Jezusovo vero. Ker se jim čednost ne prilega, skušajo veljavo svete vere in seveda tudi svete cerkve spodkopavati. Vest se sicer oglašá, ali njo skušajo zadušiti. Ker pa to ne gre, marveč vest zmirom budi spomin na Boga — ostrega Sodnika, zgodi se, da se človek z nekako jezo spominja na Boga, katerega v svojem notranjem ne more tajiti, da sovraži svojega Odrešenika in njegovo cerkev, in v tej satanski hudobiji človek nalašč dela hudó, kakor bi hotel Bogu kljubovati. Glejte, tako daleč pride človek, ki jenja živeti po sveti veri. Zastonj boste iskali po hišah brezvercev molitve, posta, čednosti, krščanske ljubezni in darežljivosti. To vse so opustili, in vsled tega tudi vero zgubili. — Pa tudi ti, kristjan, ki bereš morda v božji postavi, ki prebiraš življenje svetnikov in druge pobožne knjige, pa po tem berilu ne ravnaš svojega živ-ljenja, ne boš zveličan. Hodi vsako nedeljo in praznik k božji službi, ako se ne poboljšaš in po krščansko ne živiš, ne boš zveličan. Pogostokrat hodiš k spovedi in k sv. obhajilu; če si pa vedno stari grešnik, preklinjevalec, obrekovalec, nečistnik in kri-vičnik, bodeš pogubljen, če tudi pred altarjem umrješ.

Glejte kristjani! Ne vera sama, ampak življenje po veri stori človeka srečnega in ga zveliča. Kdor pa naprej in naprej greši, bode kaznovan, in sicer tem hujši, čim več milosti je zametaval. Bolje bo tisti dan Sodomi in Gomori, kakor pa mestu kristjanov, kjer visoki in nizki, bogati in revni, učeni in neučeni grehu služijo in strežejo svoji poželjivosti. Ti si kristjan, živiš pa, ko nevernik, glej tvoje ime te bo enkrat obsodilo. Svoje otroke daš krstiti, potem jih pa ne učiš in ne svariš, veliko več jih pohujšuješ z lastnim vzgledom. Božjo besedo poslušaj, in beseda, ki jo slišiš, bode te obsodila poslednji dan. Marsikateri pagan, ki ni imel postave, pa je živel, kakor mu je velevala pamet, bode ložji shajal, kakor kristjan, kateremu je svetila luč svetega evangelija. Zapomnite si tedaj vi, katerim je Bog dal neprecenljivi dar sv. vere: *Komur je veliko dano, od njega se bo tudi veliko tirjalo.*

Predragi v Kristusu! Ker smo se tedaj prepričali, da je vera res največja dobrotnica človeštva, mar je ne bomo ljubili in se je oklenili s celim srcem? Bomo-li potegnili z zasramovalci vere in trobili v njihov rog? Hočemo li zavreči sveto vero, ki nas v življenju in v smrti dela srečne? — Nikdar. ljubi moji! Veliko več v čislih hočemo sveto vero imeti in jo čisto ohraniti do slednega zdihljeja. Dolžnosti, katere nam ona naklada, hočemo natanko izpolnjevati, pa kolikor moč jo tudi razširjati in braniti zoper vse širokoustne obrekovalce. S svetim pismom sklenem in vam kličem: *O kristjani, naši bratje! Spoštujte sveto vero, spolnajte njene zapovedi, bojte se Boga. Zakaj, kdor se Boga boji, temu bo dobro in blagoslovljen bo na dan svoje smrti.* Amen.

P. H.

Petnajsta nedelja po Binkoštih. (Praznik angelov varihov.)

1. Homilija.

Ko se je pa mestnim vratom približal, glej, so mrliča nesli. Luk. 7, 12.

Mesto, pri katerem se je zgodil čudež današnjega evangelija, leži ob vznožju gore z imenom Mali Hermon; na severu od mesta daleč od zadej se vidi s snegom pokriti Veliki Hermon, prej pa

še gora Tabor; razgled in okolica sta morala biti nekdam vsled velike rodovitnosti ezdrelonske planjave krasna, kakor nam pripovedujejo obiskovalci sv. krajev: mesto samo Najm pomeni tudi toliko, kakor: lep, prijeten kraj. Ni zastojn vzklknil pri njegovem pogledu psalmist (88, 13): *Tabor in Hermon se radujeta v tvojem imenu*. Seveda dandanes je mesto v razvalinah; le nekaj slabih koč nosi še ime Najm. Tukaj tedaj je Gospod obudil mladeniča, edinega sina matere vdove. Bodi kak kraj še tako lep, še tako zdrav, smrti vendar ne more ubraniti svojih prebivavcev: v krasna mesta, veličastne palače ravno tako prihaja bela žena, kakor v revna sela, raztrgane kože. Tako je tedaj ta ljudem tako neljubi gost našel tudi pot v mesto Najm: zakaj, ko se je Jezus mestnim vratom približal, glej, so mrliča nesli. Pomudimo se danes pri tem dogodku in čudežu, ki ga je Gospod storil.

I. V evangeliju beremo: *Ko se je mestnim vratom približal, glej, so mrliča nesli, edinega sina svoje matere in ta je bila vdova; in š njo je bilo veliko ljudi iz mesta.*

Tisti, ki evangelija ne pozna, bi rekel, da je bil to slučaj, ko je Gospod srečal pogreb: jaz pa pravim, da ni bil slučaj, ampak prava božja naredba: ker s tem, da je obudil mrtvega, je dokazal, da je On tisti, ki ima oblast nad življenjem in smrtjo. V dejanju je pokazal, da ima res oblast, mrtve obujati, kakor je drugo veliko noč zatrdil Judom v Jeruzalemu: *Resnično, resnično, povem vam, da pride ura in je že zdaj, ko bodo mrtvi slišali glas Sinu božjega; in kateri bodo slišali, bodo živeli. Kakor ima namreč Oče življenje sam v sebi, tako je tudi Sinu dal imeti življenje v samem sebi!* (Jan. 5, 25 26.)

Njemu tedaj, ki je vstajenje in življenje, prinesó nasproti mrliča. To ni bilo nič posebnega: gotovo je Gospod tudi drugod dostikrat srečal kak pogreb, in je mimo šel, ne da bi se bil tako zmenil zanj, kakor za mrliča iz Najma. Sedaj pa je pristopil, se pár dotaknil, in kateri so nosili, so obstali: Gospod je ustavil pogreb. Zakaj? Zato, ker je hotel mrliča obuditi: zakaj pa ravno tega? Zato, ker je bil edini sin matere vdove. Kako naj razumem to?

Gotovo vam je znano, kako so judje v časti imeli rodoviten zakon, kako nasprotno prezirali zakonske, ki nista imela otrok: njuno nerodovitnost so imeli za znamenje božje jeze, za znamenje da nista vredna sama, ali pa v svojih potomcih gledati Zveličarja,

ki so ga Izraelci tako željno pričakovali. Nasprotno je bil zakonski blagoslov znamenje božje milosti. Pogledjmo sedaj v tem smislu mater, koje sina ravno nesó k pogrebu: jokaje ga spremi na pokopališče: pa ne samo natorna žalost nad zgubo sina ji stiska srce in vabi solze v oko; še veliko bolj jo boli, da ji je Jehova vzel zastavo svoje milosti, da je njej, v d o v i, vzel edinega sina, njega, v katerem je upala gledati kedaj obljubljenega Mesijo; žena namreč, ki ni imela otrok, ali pa, ki so ji pomrli pred njo, žena, katere družina ali rod je izumrl, ne da bi kdo izmed njega gledal Mesijo, je sebe in svoje ljudi imela za izključene od blagoslova, ki ga je Gospod Bog obljudil Abrahamu, ko je rekel: *Sam pri sebi sem prisegel, ker si to storil, in nisi prizanesel svojemu edinemu sinu zavoljo mene, te hočem blagosloviti in pomnožiti tvoj sarod, kakor zvezde na nebu in kakor pesek ob bregu morjá in oblagodarjeni bodo v tvojem sarodu vsi narodi zemlje, ker si bil pokoren moji besedi!*² (I. Mojz. 22, 17. 18.)

Mati vdova žaluje nad zgubo edinega sina zato, ker je ž njim zgubila tudi pravico do Abrahamovega blagoslova; njena žalost tedaj sicer izvira iz natorne smrti sina, požlahtnuje pa žalost vdovino hrepenenje po Mesiji: natorna žalost se je v tej vdovi spremenila v žalost iz r a e l s k e m a t e r e. In glejte, od tod si tudi lahko razlagamo, zakaj je Gospod, ne da bi ga kdo prosil, obudil mladeniča: nikdar namreč ni Jezus storil čudeža, ne da bi bil prej naravnost naprošen ali saj nagnjen po veri prosilca, ali drugih navzočih. Ali pa je imela mati vdova vero v Jezusa? Da, imela jo je, pokazala jo je tudi, ko je žalovala nad zgubo edinega sina, kot nad zgubo pravice do Abrahamovega blagoslova, ali z drugimi besedami, hrepenela je videti Mesijo in to hrepenenje je izviralo iz vere, *v kateri so bili Abraham, Izak, Jakob in drugi očaki opravičeni*, kakor piše sv. Pavel v listu do Hebrejcev; naravno tedaj se je moralo njeno hrepenenje po Mesiji spremeniti v žalost, ko je zgubila edinega sina in je bil s to zgubo uničen njen rod, izbrisan iz Abrahamovega rodu. —

Potemtakem je bilo prav, kar sem prej rekel, zakaj je namreč Gospod obudil tega mladeniča; zato, ker je bil edini sin matere v d o v e, izraelske matere, ki je v e r o v a l a v M e s i j o, po svoji veri pa je imela pravico do vseh dobrot, ki jih je Mesija prinesel na svet, tedaj tudi pravico do njegove čudežne moči. In te njene pravice ji Gospod ni hotel kratiti; zakaj kjer koli je našel vero,

če tudi le v majhni meri, v njenem početku, tam je odprl studenec svojih milosti. Vstavil je tedaj pogrebce.

Kristijani, kaj pa se učimo iz tega, kar sem vam do sedaj povedal? O marsikaj. *a)* Rekel sem, da Gospod ni s l u č a j n o n a l e t e l na pogreb, ampak je prišel tja po božjih naklepih. Učimo se iz tega spoznavati božjo previdnost, ki vse prav vravnuje, ki zna tudi kaj hudega obrniti v dobro, kakor se je smrt mladeniča spremenila v življenje, žalost matere v veselje. *b)* Učite se iz tega posebno v i s t a r i š i spoznavati, moliti in podvreči se božji previdnosti, kadar vam Bog vzame dete, morda edino. Gotovo je velik vdarec za stariše, ako zgubé dete, morebiti edinorojenca. Pa božja pota so nerazumljiva. Kdo ve, je li ne bi stariši tega deteta, posebno, ako je edino, v slepi ljubezni slabo odgojili, s tem mu pokazali pot pregrehe, ter bili krivi njegove pogube? To je največkrat vzrok božjega ravnanja, da Bog pokliče človeka v zgodnji mladosti s svetá, kakor berem v bukvah Modrosti (4, 11): *Pobran je bil, da ni hudobija spačila njegovega uma, ali da ni hinavščina njegove duše preslepila!* — *c)* Evangelij pravi, da je bila mati najmskega mladeniča vdova. S tem hoče reči: kedar pride križ nad človeka, ne pride z lepa s a m. Ni bilo zadosti, da je uboga žena zgubila moža: vzet ji je bil tudi še sin, edino veselje in podpora v starosti. Pa morda si je bila te križe zaslužila z grešnim življenjem? To gotovo ne: zakaj ako ne bi bila pobožna, bogaboječa žena, ne bi ji bil Gospod obudil sina. Glejte dokaz, da Bog tudi dobrim pošilja križe, pa v njihov dušni prid, kakor sta se gotovo v živi veri oklenila Jezusa najmska mati in njen obujeni sin v svoje vzveličanje.

II. Poglejmo sedaj, kako je Jezus obudil mladeniča.

V evangeliju beremo: *„In kadar jo je Gospod videl, se mu je v srce smilila in ji je rekel: Ne jokaj! In je pristopil in se pâr dotaknil, (kateri so pa nosili, so obstali), in je rekel: Mladenič, rečem ti, vstani! In mrlič je sedel in začel govoriti. In ga je dal njegovi materi.*

1. Te besede nam dokazujejo, kako dobro, ljubezni polno srce je imel Gospod. V srce se mu je smilila uboga jokajoča vdova. Še na več drugih krajih nam evangelij priča o dobrem srcu Jezusovem. Tako n. pr. je iz usmiljenja nasitil lačno ljudstvo v puščavi, jokal je pri Lazarjevem grobu, solze je točil nad Jeruzalemom in njegovo prihodnjo nesrečo.

Kristijani! usmiljeni bodimo tudi mi; saj je glavna čednost kristijanu ljubezen, ljubezen pa je mati usmiljenja; kdor v resnici ljubi svojega bližnjega, ima usmiljenje ž njim, ko ga vidi žalostnega, nesrečnega. „Usmiljenje, pravi sv. Gregor, je najdragocenejši dar; zakaj, ako imamo usmiljenje z reveži, jim darujemo, kar jim je najljubše, namreč svoje srce; potolažijo se, ako vidijo, da se nam njihova nesreča v srce smili.“

Jezus je rekel vdovi: „*Ne jokaj!*“ Gotovo je materi pri teh besedah zatrepetalo srce v iznenadenju, gotovo se je pri tem njena vera v prihodnjega Zveličarja takorekoč preselila iz prihodnosti v sedanost, to se pravi: njeno materino srce je slutilo, da ji Gospod, o katerem je že toliko čudežnega slišala, ni rekel zastonj: „ne jokaj“; njeno zaupanje je raslo, njena vera se je v pravem spoznanju oklenila čudodelnega Jezusa iz Nazareta; vera in srce sta ji rekla: „On je obljubljeni Mesija, on more potolažiti mojo žalost.“

Mej tem je Gospod pristopil in se je pâr dotaknil. Jezus je s tem hotel naznaniti nosačem, naj obstanejo, kar so tudi storili. Vendar je imel ta dotikljaj še drug pomen. Sv. Hilarij pravi: „Gospod tega čudeža ni storil samo z besedo, ampak se je dotaknil tudi pâr, da spoznaš, da je presv. Rešnje Telo Gospodovo človeku v korist. To telo je namreč telo življenja, ker je združeno z vsegamogočno Besedo (drugo božjo osebo) in ta Beseda ima moč. Kakor ima od ognja razbeljeno železo moč ognja, tako telo Gospodovo, katero je združeno z božjo Besedo, ki vse oživlja, samo deli življenje in prevlada smrt!“

Gotovo je Gospod pri navzočih že s svojim prihodom, še bolj pa z besedo: *n e j o k a j* in s tem, da se je pâr dotaknil, vzbudil pozornost, in to je tudi hotel doseči: čudež, ki ga je nato storil, naj bi Jude prepričal, da je On obljubljeni Mesija. Zato je rekel: *Mladenič, rečem ti vstani!* Komaj je to izgovoril, je mrlič sedel in začel govoriti. To je bilo neovrgljivo znamenje, da je mrtvi zopet oživel. Kaj je pač govoril? Morda besede: „Kje sem?“ Gotovo pa se je vstrašil, ko je videl svoj lastni pogreb; še-le veselje srečne matere ga je najbrž pomirilo, in ko mu je ta dopovedala, da ga je Jezus iz Nazareta obudil, tedaj so se njegove besede čudenja in strahu izpremenile v besede hvaležnosti in molitve pri nogah Zveličarja.

Evangelij nadaljuje: „*In ga je dal njegovi materi!*“

Brez vzroka gotovo ni sv. Lukež pristavil teh besed. S smrtjo je mati zgubila pravico do svojega sina, tako kakor prej ni imela do njega nobene, dokler ga ni rodila. Sedaj se je obujeni sin tako rekoč na novo rodil. *Ali se je pa rodil pač njej?* Tega ne more reči. Morda ga bo Gospod sedaj pozval med svoje učence in ga vzel seboj. Jezus dopolni delo usmiljenja in obujenega dá njegovi materi nazaj.

Koncem pa pristavlja evangelij: *Vse pa je velik strah obšel in so Boga hvalili rekoč: Velik prerok je med nami vstal in Bog je obiskal svoje ljudstvo.*

Ni težko verjeti, da je res velik strah obšel navzoče in jih pretresel ter opomnil, da je Gospod blizu, da se bližajo časi Zveličarja; marsikateremu se je zjasnilo v duši, da je sedaj z vsem drugačnim očesom gledal Jezusa, in ni videl v njem le preroka, ki v božjem imenu dela čudeže, ampak bitje, ki naravnost ukazuje smrti in se kaže njenega Gospoda. Seveda jih ni bilo veliko, ki bi se bili tega spoznanja res oklenili; to nam pričajo dogodki poznejših dni.

Kristijani, kaj pa se učimo mi iz vsega tega?

Gotovo pred vsem, da nihče pred smrtjo ni varen, ni nam znano, kedaj, kje, kako bomo umrli: sin te vdove je bil mlad, pa vendar je moral umreti; kje je umrl, ali doma ali na potu, pri delu ali vsled bolezni, ali po nesreči, nam evangelij ne pove; ravno tako tudi mi ne vemo časa, kraja in načina svoje smrti.

Najlepši nauk iz vse zgodbe pa bomo zajeli, ako jo pogledamo z očmi sv. Avgušтина. Po besedah tega svetega cerkvenega učenika je mladenič iz Najma podoba človeka v stanu smrtnega greha. Kaj je telesna smrt? Ločitev duše od telesa. Kaj pa je greh? Dušna smrt, ločitev človeka od Boga. Kakor je duša življenje telesa, tako je Bog življenje duše. Potemtakem je duša po ločitvi od Boga mrtva, tako kakor je telo mrtvo po ločitvi duše. Kakor pa pri mrtvem telesu preneha vsa telesna delavnost, tako neha pri mrtvi duši v stanu smrtnega greha vsaka zaslužljiva delavnost za nebesa. Sedaj pa se zamislite v obupni stan tacega kristijana ki pride pred večnega Sodnika z mrtvo dušo, dušo brez zasluženja, pa boste z radostjo, hvaležnostjo spoznali, kako neskončno usmiljen je Jezus, ki v zakramentu sv. pokore obuja mrtvo dušo grešnika k novemu življenju. O kristijani, naj nam bo Jezusovo

usmiljenje v spodbudo v težkem boju s samim seboj, ko je treba božjemu namestniku pri sv. spovedi odkriti žalostni stan mrtve duše. Ponudil se je takorekoč Gospod materi, da ji obudi sina, tudi nam se ponuja, z ljubeznjivo nadležnostjo nas kliče po glasu naše vesti, naj se mu zaupamo. O predragi, poslušajmo Zveličarja. Amen.

P. J.

2. Angeli varuhi naši najboljši prijatelji.

Njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. Mat. 18, 10.

Vse naše življenje na tem svetu je po besedah svetega pisma vedno popotovanje. Ker nimamo tukaj stanovitnega mesta in stanovitnega prebivališča, smo vedno na poti proti svoji pravi nebeški domačiji. Ta pot pa je polna nevarnosti, obdana z mnogoterimi sovražniki. Kaj nam je torej potrebniji, kakor pravi prijatelj, ki nas vodi, ki nam pomaga in nas varuje in oskrbuje?

Takega dobrega prijatelja je Bog vsakemu človeku dal v njegovem svetem angelu varihu, in po vsi pravici smem reči, da so le-ti nebeški duhovi naši najboljši prijatelji, ker imajo dve lastnosti, ki jih nahajamo le pri prav malo prijateljih. Angeli varuhi so izmed vseh naši najboljši prijatelji, in sicer zato, ker so prvič naši najbolj odkritosrčni, in drugič najbolj stanovitni prijatelji. — In ravno to vam hočem z božjo pomočjo danes dokazati.

I. Skoraj nič bolj navadnega ni na svetu, kot ljudje, ki se imenujejo prijatelje; in vendar se malokatera reč tako redkokrat najde, kot pravi prijatelj. So prijatelji, ki nas ljubijo, se morda veselé naše sreče, in celo k naši sreči kaj pripomorejo; so prijatelji, ki nas vprašajo za svet, se nam zaupajo in nam odkrivajo svoje skrivnosti. Koliko pa se na svetu šteje taci prijateljev, ki bi nas odkritosrčno zaradi kakih napak posvarili, ki bi se upali našemu slabemu dejanju ustaviti ter nas od tega zadrževati? Ali pač šteje svet veliko taci prijateljev? Ali se ne godi navadno, da prijatelji k našim napakam molčijo ali jih celo hvalijo, odobrujejo?

Naši sveti angeli varuhi niso taki prijatelji. Saj pravi Bog sam v svetem pismu: *Glej, jaz pošljem svojega angela, da*

hodi pred teboj . . . , ne bo prizanesel, kadar grešiš, t. j., ne bo molčal in ne bo te pustil brez zadržka po krivih potih hoditi. In res, če po nesreči v kak greh pademo, od kod nam dohaja tista luč, katera nam težo našega greha tako živo pred oči postavlja? Odkod prihaja tisto pekoče očitaneje, ki je moramo po storjenem grehu precej poslušati? Odkod tisto opominjevanje k pokori, ki nas skoraj na nobenem kraju, pri nobeni veselici, v nobeni uri pri miru ne pusti? Odkod tisti strah pred smrtjo in Božjo sodbo? Največkrat so to poskušnje našega svetega angela variha, ki nas opominja k pokori, nas straši pred smrtjo in Božjo sodbo, ker želi, da bi se poboljšali. Če to ne pomaga, se posluži še drugih vnanjih pripomočkov, da bi nas pripeljal na pravo pot. Zdaj katerega našega prijatelja nato napelje, da nas svari in opominja; zdaj nam preskrbi kako knjigo, v kateri najdemo, kar bi nas moglo poboljšati; zdaj nam pred oči stavi kak lep spodbuden zgled, ki naj bi nas za dobro vnel, ali pa nam kaže kako žalostno prigodbo, ki naj bi nas pretresla. Tako izpolnjuje ta nebeški prijatelj to, kar je Bog napovedal: *ne bo prizanesel, kadar grešiš*; on te bo ustavljal na tvojih slabih potih; on se bo poprijemal znotrajnih in zunanjih pripomočkov, da bi te z lepo ali tudi z ostrostjo pripeljal na pravo pot.

Prav očitni dokaz o tem imamo pri angelu varihu svetega apostola Petra. Ko je bil ta apostol vklenjen v ječi med vojaki in je mirno spal, *glej, je angel Gospodov pristopil, in luč se je zasvetila v ječi*. (Apost. dej. 12, 17.) Ker pa svetloba v ječi Petra še ni zbudila, *je udaril angel Petra v bok (v stran) in ga zbudil rekoč: Vstani hitro!* Tako dela angel varih, prižge nam nekako skrito dušno luč s svojim opominovanjem, da bi spoznal grešni človek svoj žalosten stan in se spreobrnil; če ga pa ta nebeška luč ne zbudi iz smrtnega spanja, se posluži ostrosti z Božjo močjo ga udari, vrže na posteljo bolečin, pusti ga priti do praga večnosti, zabrani človeku, da ne doseže svojih namenov, pusti ga v časno nesrečo samo zato, da bi pripeljal človeka na pot pokore in v zveličanje. Tako se angeli varih ločijo od pozemeljskih prijateljev. Oni ne molčijo pri naših padcih v greh, opominjajo nas in skušajo z dobroto in ostrostjo nas od hudega odvrniti in pripeljati na pravo pot.

II. Oni so pa tudi naši najbolj stanovitni prijatelji. Ko sveti Duh v svetem pismu naznanja pravega prijatelja kot največji zaklad na svetu, pristavlja tudi imenitnejše čednosti pra-

vega prijatelja in med drugim pravi: *Kdor je (pravi) prijatelj, vselej ljubi, in brat* (t. j. pravi prijatelj) *se v sili pokaže*. (Pregovor. 17, 17.) Pravi prijatelj ne dela nobenega razločka med časom sreče in nesreče, mladosti in starosti, bogastva in revščine, on ostane vedno prijatelj. Ali ima pač svet veliko tacihi pravihi prijateljev, tega ne bom preiskoval. To pa rečem, da naši sveti angeli varihhi so zgolj taki zvesti prijatelji.

Precej pri našem nastopu na ta svet so nas sprejeli angeli varihhi v svoje varstvo, in od tega časa nas niso več izpred oči spustili. Ko bi Bog zagrinjalo izpred naših oči proč potegnili in bi nam dal videti te nebeške duhove, bi vsak izmed nas svojega nebeškega angela varihha vedno videl na svoji strani, zdaj kot spremljevalca na svojih potih, kot Tobija; zdaj kot gosta pri mizi, kakor Abraham; zdaj kot rešenika iz nevarnosti, kot Lot. Videli bi, kako ima ta angel zavoljo nas vedno kako opravilo: zdaj da po tisti skrivnostni lestvi, ki jo je Jakob videl v spanju, v nebesa gori stopa, da našo molitev nosi pred Božji sedež, zdaj zopet doli stopa, da nam z nebes donaša Božje milosti. Ako smo v žalosti in nesreči, nosi naše solze v nebesa gori in nam donaša tolažbo od ondod. In ravno ure bridkosti so tiste ure, v katerih se prava prijaznost naših angelov varihhov od drugih prijateljev loči. Na svetu se le rado zgodi, da ima človek le takrat obilno prijateljev, dokler je srečen in kaj ima; ko pa pride v nesrečo, ga prijatelji zapustijo. Tako nezvesti prijatelji niso naši sveti angeli varihhi. Da, ravno ob času revščine, preganjanja, v času nesreče, v času boleznih so še bolj skrbni varihhi in prijatelji.

Le berimo sveto pismo in življenje svetnikov, in našli bomo mnogo zgledov, ki nam pričajo, kako zvesti varihhi in pomočniki so angeli varihhi zlasti ob času potrebe. — Ko je bila uboga dekla v času Abrahama od hiše izgnana in je po puščavi semtertja hodila in je bila v veliki nevarnosti hude žeje umreti, se ji je angel prikazal in ji je pokazal hladen studenc, da si je potolažila žejo in si rešila življenje. (I. Mojz. 21, 15.—18) Kdaj se je preroku Eliju angel prikazal? Ne takrat, ko je od kralja čast dobival, ampak takrat, ko je na dolgem popotovanju skozi puščavo bil v nevarnosti omagati od lakote in žeje, takrat mu je angel prinesel pokrepčevalno jed in pijačo. V ječi se je sv. Petru angel prikazal in ga rešil. Ne na gori Tabor, ampak na Oljski gori, v času največje bridkosti se je angel Kristusu prikazal in ga pokrepčal. In kolikokrat so sveti angeli božji svetnikom in

svetnicam božjim, posebno mučenikom, v času največje bridkosti stali na strani in jih rešili velikih muk! Mislimo le na sv. Blaža, sv. Pantaleona, sv. Cecilijo, sv. Nežo itd. In morda vsakteri izmed nas lahko spozna, da v tej ali v oni nevarnosti ga je sam angel varih varoval, da se ni ponesrečil.

Ako nas pa angeli varihi v nevarnostih in v nadlogah življenja ne zapustijo, koliko manj svoje varovance zapustijo v smrtni uri, ko si pekel na vso moč prizadeva, da bi dobil človeško dušo v svojo oblast. O takrat, pravi sv. Bernard, se še najbolj trudijo, da bi ne zgubili tega, kar so toliko let srečno varovali. Takrat oživljajo v človeku vero, upanje, ljubezen in vdanost v voljo božjo. Oni preskrbijo, da bolnik dobi duhovna, in da prejme svete zakramente za zadnjo uro. Oni se vojskujejo zoper pekel in odvrtačujejo njegovo togoto, dokler bolnik ne izdihne svoje duše.

In ko se je to zgodilo, še ne jenja njih skrb in prijaznost; oni spremljajo dušo k božji sodbi, in so tam priprošniki in zagovorniki uboge duše . . .

Kaj pa zaslužijo taki odkritosrčni in zvesti in stanovitni prijatelji od nas? Ko je bil veliki angel Rafael mladega Tobija srečno domu pripeljal, sta se posvetovala stari in mladi Tobija med seboj, kaj bi le dala iz hvaležnosti zvestemu spremljevalcu, katerega še nista poznala. Nekaj enacega moramo pač vprašati danes: kaj hočemo dati vsak svojemu zvestemu angelu varihu za vse varstvo in službe zvestega prijatelja? Sveti Bernard nam vsem odgovori ter pové, kaj smo za vse to dolžni svojemu angelu varihu. Tri reči smo mu dolžni: *a)* Spoštovanje zaradi njegove pričujočnosti. Naš angel varih je vedno pri nas, on nas vedno vidi, kako se vedemo in kaj delamo; on nas vedno sliši, kaj govorimo. Obnašajmo se torej vselej spodobno in sramežljivo v vsakem kraju; če nas tudi noben človek ne vidi, angel varih nas povsod vidi; varujmo se vsake nespodobnosti v zadržanju, v oblačilih, ko se slačimo in oblačimo, tudi v postelji. Varujmo se vsake napačne, posebno vsake nespodobne in nesramne besede; če tudi ne slišijo nedolžni otroci, pa slišijo angeli varihi, ki so še bolj nedolžni kot otroci. *b)* Opravljajmo tudi kake pobožnosti v čast angelov varihov zavoljo toliko dobrot; zahvaljujmo se angelu varihu vsako jutro in zvečer za sveto varstvo in priporočujmo se mu, da nas varuje vsega hudega na duši in na telesu, po noči in po dnevu. Poslušajmo pa tudi

njegov glas, ko nas svari pred hudim in opominja k dobremu. Ker pa marsikdo ne uboga svojega angela variha, zato slišimo o tolikih nesrečah. c) Poslednjič imejmo veliko zaupanje na svojega angela variha zavoljo njegove velike moči in varstva. Za Marijo Devico moramo največje zaupanje imeti do svojega angela variha. K njemu se zatekajmo v svojih stiskah in nevarnostih, skušnjavah in dvomih. In ako vse to delamo, bomo v svojo lastno srečo zmerom bolj spoznavali, kako odkritosrčen, zvest in stanoviten prijatelj je naš angel varih. Amen. *J. Kerčon.*

Priložnostni govori.

Zakaj naj se veselimo nove maše?

(Govor pri novi maši na Brezovici dné 28. julija 1901. leta.)

Duhoven izmed ljudi izbran je za ljudi postavljen v to, kar Boga zadeva, da daruje dari in daritve za greh.

Hebr. 5, 1.

Dragi v Kristusu! Zveličar naš pravi, da, česar je polno srce, to tudi iz ust gre. *Is obilnosti srca usta govoré.* (Mat. 12, 34.) In res človek je tako ustvarjen, da so besede in dejanje izraz srca; ni lahko svojih misli in svojih občutkov tako skriti, da bi se na zunaj ne pokazali. Zato tudi nekateri ljudje, kakor pravimo, glasno mislijo, ali vse kar mislijo, nevedoma izgovarjajo. V resnici naše misli in želje, da tako rečem, niso prav dozorele, niso se popolno razvile, dokler jih nismo sposobni z besedo povedati. Pri veselju in pri žalosti srca je pa še nekaj posebnega. Vi ste to gotovo že opazili in skusili, akoravno morda še niste na to mislili. — Ko ste bili žalostni ali otožni, pa ste se razgovarjali s svojimi prijatelji in pripovedovali, kaj vas je razžalilo, ste občutili neko polajšanje, kakor da bi vam bil poslušavec s svojim sočutjem odzvel nekaj žalosti. Ko pa ste bili veseli in ste svoje veselje znancu ali prijatelju pripovedali in opazili, da se tudi prijatelj z vami veseli, se je vaše veselje pomnožilo in povečalo. Ker pa je vsak človek rajši vesel nego žalosten, se tudi prizadeva žalosti znebiti se, veselje pa pomnožiti in povečati, pa žalosten toži in pripoveduje, kaj se mu je zgodilo, vesel pa druge k veselju vabi, jim svoje veselje razodeva.

Ljubi kristijani! Tudi tukaj v tej cerkvi se danes obhaja nekaj veselega. Že sama krasno olepšana cerkev in druge priprave zunaj cerkve nam naznanjajo veliko slovesnost, posebno pa naša vesela lica pričajo, da so mnogi veseli in še druge k veselju probujajo. Ali je pa to veselje pravo in pošteno veselje? Ljubi moji! dandanašnji se marsikaj hvali, priporoča in slavi, kar ni vredno hvale in slave, prirejujejo se razne veselice, ljudje se veselijo in vabijo druge k veselju, pa ne vedó prav, zakaj se veselijo, in pozneje, ko to spoznajo, se sramujejo, da so se udeležili take veselice. Bilo je namreč vse le goljufivo veselje. Ali je morda tudi pri naši današnji slovesnosti kaj tacega; kaj slavimo mi danes tukaj, zakaj se veselimo? Danes imamo tukaj novo mašo, novoposvečeni mašnik bo zdaj prvokrat daroval nekrvavo daritev nove zaveze, mi se hočemo te daritve udeležiti, zato se veselimo. To je zapopadek današnje slavnosti, to vzrok našega veselja. Kaj pa to pomeni? Ali se pa č smemo veseliti nove maše in kakšno naj bo naše veselje, to bo zapopadek mojega govora.

Mi imamo novo mašo. Ali je res ta maša nova, ali ima ta maša kaj posebnega v sebi, česar ni pri drugih sv. mašah? Ne. Ta sv. maša je ravno taka, kakor druge, ravno tista daritev nove zaveze, katero so že darovali in še darujejo drugi mašniki po celem svetu. Sv. maša tedaj kakor taka ni vzrok posebnega veselja. Ali pa ima to kaj posebnega v sebi, da mašnik prvokrat mašuje, pa ima večjo gorečnost in pobožnost? To bi bilo slabo znamenje, to bi bilo grdo roganje za njega in za druge mašnike, kakor da bi mašnik pozneje ne mogel, ali vsaj v dejanju ne maševal več tako pobožno in Bogu prijetno, kakor prvokrat. Taka misel bi pa bila tudi zoper sv. vero, kakor da bi vrednost svete maše bila odvisna od mašnikove pobožnosti. Sv. maša ima svojo vrednost, svojo moč za vse pričujoče in za tiste, za katere se mašuje, od samega Jezusa Kristusa, neodvisno od pobožnosti ali svetosti mašnikove. Vzrok naše slavnosti in našega veselja tedaj ni sama sveta maša kakor taka, tudi ne novoposvečeni mašnik kakor mašnik sam na sebi. Pravi vzrok naše slavnosti in našega veselja je nekaj drugega.

Res je, vi ste prišli k novi maši in se zavoljo nove maše veselite, ali v tem je nekaj skritega, na kar mnogi malo ali nič ne mislijo. Le pomislite, kaj je nova maša, zakaj se imenuje nova

maša Pravimo, da je nova maša, ker bo novoposvečeni mašnik prvokrat pristopil k altarju, da daruje daritev sv. maše in tako začne opravljati duhovska opravila. Z drugimi besedami: Zopet je en človek postal mašnik ali duhoven, zopet je en človek vzet ali izbran izmed ljudi in postavljen, od Boga samega po zakramentu sv. mašnikovega posvečevanja potrjen za ljudi v to, kar Boga zadeva, da daruje dari in daritve za greh. Pravi, posebni vzrok slovesnosti in veselja je tedaj, da je postal zopet en človek mašnik ali duhoven in že prične opravljati svoja duhovska opravila. Ali je pa to vreden vzrok veselja in cerkvene slovesnosti? Gotovo. Kaj se pravi, da je zopet en človek postal mašnik? To se ne pravi, da je srečno skončal težavno učenje in nastopil ugodnejše življenje. Tudi se ne pravi, da je postal „gospod“, da ne bo več imel pomanjkanja in bo še svojim lahko pomagal. Take negotove in ničmurne reči niso vzrok cerkvene slovesnosti. O takih rečeh naj se pogovarjajo in svoje jezike brusijo posvetnjaki zunaj cerkve, ako hočejo; v cerkvi imamo premišljevat i resnice svete vere in skrbeti za zveličanje duš. Mi moramo tedaj tukaj premišljevat i, kaj nas sveta vera uči o duhovskem stanu, in kaj poma ga duhovski stan k zveličanju duš.

Sv. pismo pravi, da je *duhoven izmed ljudi izbran in za ljudi postavljen v to, kar Boga zadeva, da daruje dari in daritve za greh*. Vsak nekoliko naobražen in mirno misleč človek mora spoznati neko višje bitje nad seboj, vsak človek mora spoznati in verovati v Boga Očeta vsegamogočnega, stvarnika nebes in zemlje, in ga spoznati za svojega Gospodarja. Vsak človek mora čutiti in tudi čuti, kar nas sveta vera uči, da smo tega vse-mogočnega Očeta, stvarnika in Gospodarja svojega, z grehi razžalili, da naše razmere z Bogom niso take, kakršne bi morale biti, da je potrebno pomiriti se in spraviti se ž njim. Kako pa naj se to zgodi? Kdo naj stopi pred obličje razžaljenega Boga, da ga pomiri, njegovo jezo potolaži in nas ž njim spravi?

Ko bi vi kakega imenitnega gospoda ali samega presvetlega cesarja razžalili, pa bi ga hoteli prositi za odpuščanje in ž njim pomiriti se, v znamenje resnične volje kak dar dati, ali bi zamogel to storiti, kdor si bodi? O ne. Mnogi so nespretni, ne vedó, kako storiti, bili bi le za smeh. Za tako opravilo je treba učenega in spretnega človeka. Vi bi dobro prevdarili in izbrali tistega, o katerem bi upali, da bo to najboljše storil. Pa še nekaj. Naj bo vaš namestnik ali poslanec, ki ste ga izbrali, da vas zastopa, še tako

učen in spreten, če ste ga tudi vsi enoglasno izvolili, vam vender ne more nič pomagati, nič za vas storiti, ako ga cesar ne sprejme. Ako cesar reče, morajo vsi poslanci in zastopniki ljudstva iti domov. — Tako je tudi pri Bogu. Bog sicer dopušča in hoče, da se vsak človek posebej k njemu obrne, moli in prosi, — če še tako nespretno in neuko, nič ne zameri: ali on tudi hoče in naravnost zapové, da ga vse grešno ljudstvo slovesno počasti in za odpuščanje prosi. On hoče, da večkrat — vsako nedeljo in praznik — skupaj pridete, da ga skupno počastite in prosite za odpuščanje. Za to pa je treba človeka kot zastopnika, ki more to v pričo vas in v vašem imenu dostojno storiti, in vi se morate v duhu z njim združiti, da ste tudi vi deležni tega, kar on opravlja. Ta človek mora biti vaš: eden izmed vas in z vami kakor ena oseba, da z njim tudi vi darujete, in on mora biti ne le kot vaš zastopnik pri Bogu; vi morate tudi vedeti in prepričani biti, da ga Bog sprejme, da vaša daritev po njegovih rokah resnično pride pred obličje Božje. Ta človek je mašnik ali duhoven: izmed ljudi izbran in za ljudi postavljen v to, kar Boga zadeva. To je čast, to opravilo duhovskega stanu. Te časti si ne more nihče sam vzeti, te časti ne more noben človek dati, v to opravilo se ne more nihče vrniti; nihče ne more Boga siliti, da prejme tega ali onega kot namestnika svojega; vsacega mora Bog sam poklicati in potrditi, kakor je storil z Aronom, pravi sv. Pavel. Pa pogledjmo, kaj nas o tem še uči sv. pismo; zakaj je vse to potrebno?

Čez veliko dni potem, ko sta bila Adam in Eva zavoljo greha iz raja izgnana (Genes. 4, 3), ko je bil že Abel več kot 120 let star (5, 4), ko sta imela Kajn in Abel že mnogo otrok, sta darovala Bogu vsak od svojega in za svoje. Abelov dar je bil Bogu prijeten, Kajnov pa ne. To je Kajna bolelo, bil je žalosten. Bog sam je potem Kajna poučil, kaj ima storiti, in kako darovati, ako hoče, da bo njegov dar Bogu prijeten. Kajn pa se ni za to zmenil, temuč je iz sovraštva svojega brata Abela ubil, potem pa se je bal, da bi tudi njega kdo izmed Abelovih mlajših ne ubil, ter je *bežen stanoval v deželi na jutrovi strani Edena*. (Gen. 4, 16.) To je prvo poročilo o daritvi Bogu darovani. Dalje nam sv. pismo pripoveduje, kako je daroval Noe, kako Abraham in drugi; posebno pa se hvali Melhizedek, ki je daroval kruh in vino Najvišjemu in je tako postal podoben Sinu Božjemu.

Po Mojzesu je Bog sam zapovedal, da smejo darovati in duhovska opravila opravljati le Aron in njegovi otroci, kateri so

brez telesne hibe. Bog sam je zapovedal in odločil, kaj imajo storiti, kedaj, kako, iz katerih vzrokov v svetišče pred njegovo obličje stopiti, kake daritve opravljati. Tako so bili duhovni stare zaveze od Boga izvoljeni in potrjeni zastopniki ljudstva, oni so za ljudstvo šli v svetišče pred obličje Božje, so z daritvami jezo Božjo potolažili, za ljudstvo prosili in ga z Bogom spravili. Za to so pa sami od altarja, od daritev delež, t. j. živež prejemali, po daritvi pa, kakor da so od Boga nazaj prišli, ljudstvu postavijo in voljo Božjo razlagali. Bog sam jih je odločil za varuhe postave, njim je on sv. pismo v varstvo dal, po njih navadno svojo voljo razodeval. Oni so morali postaviti učiti in jo v spominu imeti. *Duhovnovce ustnice naj učenost ohranijo*, govori Bog sam po preroku Malahiju (2, 7), *in postava naj se išče iz njegovih ust*, ker on je angel ali poslanec Božji, oznanovavec volje Božje.

Tako so bili duhovni stare zaveze po naredbi Božji izmed ljudstva in za ljudstvo: bili pa so nekako čez ljudstvo in od drugih ljudi odločeni. Bog sam je zapovedal, da jih mora ljudstvo spoštovati in v časti imeti. (Sirah. 7, 31.) In ako bi se kdo v svoji prevzetnosti napihoval in ne bi poslušal duhovna, ki opravlja službo Bogu, *ta človek naj umrje*, pravi Bog sam (Deuter. 17, 12), *in potrebi naj se hudobija iz Izraela, in vse ljudstvo, ki to sliši, naj se boji*.

Ali duhovni so bili tudi grešni ljudje, človeškim slabostim podvrženi, ter so marsikaj zanemarili in zagrešili. Bog je za voljo pregreh duhovnov celemu ljudstvu grozil (Jerem. 6, 13), posebno pa je svaril in kaznoval duhovne same, da so slepi in mutasti psi, ki ne morejo (ali nečejo) lajati, da spijo, ali so nesramni in lakomni. (Izaj. 56, 10. 3.) Poedine je tudi od duhovske službe zavrzel (Ozej 4, 6), jim takorekoč njih kruh vzel in ga drugim dal, njih same pa postavil na beraško palico. Tako se je zgodilo hiši Helijski (I. Reg. 2, 36), tako sinovoma Samuelovima Joelu in Abiju, ker nista hodila po pravi poti, *temuč sta se vdala lakomnosti in sta jemala darila in sta preverglav postavo*. (I. Reg. 8, 3.)

Pri drugi priložnosti je Bog ljudstvu s tem grozil, da bo odvzel duhovne in ljudstvo pregnal. (Jer. 13, 13.) V žalostni pesmi (1, 19) pa toži prerok, da so duhovni umrli, da ga ni, ki bi ljudstvo tolažil. Ko pa je prerok (Jer. 33, 18) v imenu Gospodovem oznanoval povrnitev ljudstva iz babilonske sužnosti in boljše čase, je tudi prerokoval kakor znamenje posebnega blago-

slova, da ne bo več pomanjkalo duhovna, ki ne bi daroval darov za grehe v pomirjenje in spravo z Bogom.

Sicer pa daritve stare zaveze same po sebi niso bile Bogu všeč, niso mogle grehov odvzeti in ljudstva z Bogom spraviti. (cfr. Hebr. 10, 4.) Bog jih je le sprejel in se po njih pomiril, ker jih je sam za to postavil in ker so bile predpoda daritve nove zaveze.

Jezus Kristus je edini pravi naš zastopnik pri Očetu nebeškem; on je resnično potolažil, pomiril jezo Božjo in zadostil pravičnosti Božji za grehe vsega sveta, ko je daroval samega sebe na križu za grehe naše. *V njem imamo odrešenje, po njegovi krvi odpuščanje grehov.* (Kološ. 1.) *On je v dnevih svojega mesa, (v svojem življenju), molitve in prošnje s močnim glasom in s solzami daroval Njemu, kateri ga je samogel oteti smrti in je bil uslišan zavoljo svoje vdane volje* (Hebr. 5, 7) *in je našel večno odrešenje.* Po njem nam je Oče nebeški dal največje in najdražje obljube, *da bote po njih deležni Božje narave, ako se vzdržite spačenega poželenja, katero je na svetu.* (2. Petr. 1, 4.)

Jezus Kristus je to storil *enkrat* (Hebr. 7, 27); mi pa še vedno potrebujemo sprave z Bogom, še več, mi ga po storjeni spravi še z grehi žalimo, pa potrebujemo vedno nove pomiritve in sprave. — V to svrhu je Jezus Kristus postavil apostole in njih naslednike, da v njegovem imenu in z njegovo oblastjo še opravljajo za nas, kar je on enkrat storil. In še več. On sam jim je rekel: *Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljam.* (Janez 20, 21.) Tedaj jih je poslal, jim izročil vso oblast, katero je imel on sam od Očeta. Dal jim je (da ne bi kdo o tem dvomil) izrečno oblast, v njegovem imenu uprav grehe odpuščati; izročil jim je ključne nebeških milosti, da jih vernim delijo po svetih zakramentih. *Tako naj nas ima vsak* (pravi sv. Pavel — I. Kor. 4, 1) *kakor slušabnike* (ali namestnike) *Kristusove in delivce Božjih skrivnosti, kakor hišnike in oskrbnike v hiši Očeta nebeškega.* Pri sv. Lukežu (10, 16) pravi on, da so besede njegovih namestnikov kakor njegove besede. *Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas (vaše besede) saničuje, mene saničuje.* In pri svetem Matevžu (28, 20) berem: *Jaz sem s vami do konca sveta.* Glejte tedaj, kaj je duhoven ali mašnik nove zaveze. On ni samo izmed ljudi izbran in za ljudi postavljen v to, kar Boga zadeva, daruje dari in daritve za greh, on ni samo kakor poslanec in zastopnik ljudi pri Bogu, on ne daruje kot človek; po njem, po

njegovi besedi daruje pri sv. maši sam Sin Božji Jezus Kristus samega sebe Očetu nebeškemu na nekrvavi način, kakor se je enkrat daroval na krvavi način na križu; on je tudi pravi delivec milosti Božje v sv. zakramentih. Ali samo delivec je, ne gospodar, deliti jih more drugim, ne sebi, sv. zakramente mora tudi duhoven kakor prost človek od drugega duhovna prejeti. Pri daritvi svete maše pa je tako zastopnik ljudstva, da ne sme nikdar čisto sam maševati. Več molitev pri sv. maši mora mašnik moliti v imenu pričujočega ljudstva, katero se daritve vdeležuje in ž njim daruje. Zato mora biti pri vsaki sv. maši vsaj en postrežnik kot zastopnik ljudstva, kateri vsaj nekaj mašniku odgovarja in pomaga (to pa zamore storiti tudi drug mašnik). V nedeljo in v praznike pa terja Bog po svoji cerkvi, da se vsak kristijan, ako ni pravilno zadržan, vdeleži sv. maše.

Zamogel bi vam še razlagati velike milosti, katerih postanete deležni pri sv. maši in vas nagovarjati, da se kolikor mogoče sv. maše vdeležite, ali vsaj, da je v nedeljo in na praznike lahko mišljeno ne zanemarjate. Ali s tem bi vas predolgo mudil. Že iz tega, kar sem do zdaj rekel, lahko spoznate, da je zakrament mašnikovega posvečevanja več za druge ljudi, kakor za mašnika samega. Mašnik mora milosti drugim deliti, jih ne more sebi pridržati. On bo le kot služabnik svoje plačilo prejel, ako bo svojo službo zvesto opravljal, ker: *Komur so veliko izročili, bodo več od njega terjali.* (Luk. 12, 48.) Tedaj gorjé mašniku, ako svojo službo zanemarja!

Mislim, da iz tega, kar ste slišali, že lahko spoznate pravi vzrok današnje slovesnosti in veselja. Veselimo se zavoljo velike milosti Božje, katero nam je on s tem podelil, da je zopet sprejel enega izmed ljudi kot zastopnika ljudi v to, kar Boga zadeva, ter mu je podelil ključe svojih zakladov, da deli milosti po svetih zakramentih in pomiri jezo Božjo, spravi ljudi z Bogom po daritvi sv. maše. Mi slavimo nastop te njegove službe. Tako je tedaj naše veselje, naša slovesnost popolnoma opravičena, ker nas Bog zagotavlja, da nam hoče še usmiljen biti, še milosti deliti po mašnikih. Brez mašnika ni nobene sv. maše, brez delivca svetih zakramentov ni milosti svetih zakramentov, ni odpuščanja grehov. Več pa ko je mašnikov, več je priložnosti prejemati svete zakramente, več upanja, da bomo zveličani. O koliko bi bilo zveličanih, ko bi bili imeli na smrtni postelji priložnost prejeti sv. zakramente, ko bi le dober duhoven bil pri njih!

Naša slovesnost in naše veselje je pa tudi očiten izraz žive vere in hvaležnosti do Boga, prava zahvala za prejete dobrote, pa tudi spoštovanje in častenje onih, po katerih nam deli Bog svoje milosti. To je pravo krščansko veselje, prava krščanska slovesnost. Za to, da bi vernike nekako odškodovali za trud, in še bolj vneli za take javne izraze žive in krščanske hvaležnosti, so podelili sv. Oče papež Leon XIII. vsem vernim, ki se vdeležijo nove maše, odpustek sedem let, bližnjemu sorodstvu novomašnika po popoln odpustek pod navadnimi pogoji.

Današnja slovesnost je tedaj izraz žive vere in hvaležnosti do Boga; ali pa je po namenu sv. cerkve že dosti, da se veselimo in slavimo mašništvo, ali imamo še kaj drugega storiti?

Slišali ste, kako velike milosti Bog ljudem deli po duhovnikih, in da je veliko usmiljenje Božje do nas, veliko dobro za nas, ako je dovolj duhovnov. Videli ste, kako je Bog v stari zavezi sam duhovne izvolil, nevrednim službo odvzel, ljudi s pomanjkanjem duhovnov kaznoval. V novi zavezi je Bog sicer vstop v duhovski stan razširil in nekako volji ljudi prepustil; vendar pa tudi v novi zavezi si nihče sam ne vzame časti duhovskega stanu in si je ne more vzeti, ako ni poklican od Boga. Ne zadostuje le misel na duhovski stan in želja postati mašnik; Bog mora še vsacega posebno voditi in mu pomagati, da more priti do mašništva. Srce človekovo je slabo in polno strasti, svet hudoben in poln pohujšanja, pot do mašništva dolga in težavna: večkrat se nakopičijo zapreke, katerih človek sam ne more premagati. Ako se komu niso nakopičile, se je to le zgodilo, ker ga je Bog sam obvaroval. Brez posebne pomoči Božje nihče ne more priti do naobrazbe, katero sv. cerkev modro terja od svojih služabnikov. Tako je tedaj mašništvo ne le kot zakrament, ampak tudi vsak poedini poklic, vsak poedini pristop k mašništvu delo Božje, posebna milost Božja. Bog pa hoče, da mi njegove dobrote spoznamo, jih s hvaležnostjo sprejmemo, in za nje tudi prosimo. Marsikaj je Bog namenil nam dati, pa nam neče dati in nam ne bo dal, ako ga ne prosimo. Morda da je v več krajih pomanjkanje duhovnov ravno zato, ker ljudje niso spoznali te milosti in je niso prosili. Tudi v naši škofiji je postalo pomanjkanje duhovnov že občutljivo (več kot 120 duhovenskih služb je praznih). Ko se tedaj veselimo, pri novi maši, bodimo Bogu za to hvaležni in prosimo ga, da bi on še prav veliko mladeničev poklical v duhovski stan in jih vodil in pripeljal do mašništva,

da bi zamogli slovesnost in veselje nove maše še večkrat imeti. Ali ne samo danes ga za to prosite, zato ga moramo večkrat, da, vsak dan prositi, posebno pa moramo po želji sv. cerkve o kvaternih tednih za to moliti. Štirje kvaterni tedni so od sv. cerkve med drugim tudi za to postavljeni, da se moli za dobre duhovne. Zveličar naš sam nas opominja in pravi, da je žetev sicer velika ali malo je delavcev. *Prositate tedaj Gospoda žetve, da naj pošlje delavcev v svojo žetev.* (Mat. 9. 36.)

Ali ne samo zato imate Boga prositi, da vam pošlje duhovne, temuč tudi za to, da jih v dobrem ohrani. Ker duhoven je tudi slab, premenljiv človek, ki ima strasti in skušnjave, morebiti še večje, kakor drugi ljudje. Hudič dobro vé, kaj je dobil, ako je mašnika premagal in v greh zapeljal.

Res je sicer, kakor sem že opomnil, sv. zakramenti niso odvisni od pobožnosti in svetosti mašnikove. Ako zakramente nevreden deli, ako v smrtnem grehu mašuje, sam sebi sodbo pogubljenja in večnega prekletstva na glavo nakoplje, ne drugim; gotovo pa je pri drugih duhovskih opravilih, pri molitvah in pri blagoslovih velik razloček tudi za vas, da li je mašnik v milosti Božji ali ne. *Vemo*, pravi slepi v evangeliju, katerega je Jezus ozdravil (Janez 9, 31), *da grešnikov Bog ne usliši, ampak če kdo Boga služi in njegovo voljo stori, njega usliši.* In tako za vas, za vaše večno zveličanje ni vse eno, da li je vaš dušni pastir prijatelj Božji ali ne.

Res je, vsak bo po svojih delih sojen, vsak bo moral za sebe odgovor dati, nihče ne bo pogubljen zavoljo grehov drugega, katerih ni sam deležen, vendar pa zamorejo grehi duhovnega pastirja celi čredi veliko škodovati in mnogim biti vzrok pogubljenja. Ako že vse ljudi sploh sv. apostol Jakob opominja (5, 6), *da naj molimo drug za drugega, da bi bili še tukaj v dobrem ohranjeni in enkrat večno zveličani*, imate vi še posebne dolžnosti moliti za svoje duhovne pastirje, da jih Bog ohrani v dobrem in obvaruje vsega hudega, vsacega greha, ker od tega zavisi tudi naše zveličanje. Ko vi za duhovne molite, molite sami zase, za svoje zveličanje.

Pa da se še k tebi obrnem, novoposvečeni mašnik! Pri mašnikovem posvečevanju so bile tvoje roke maziljene in posvečene od škofa v ta namen in s prošnjo, da bi bilo vse, kar bodo blagoslovile, tudi v resnici od Boga blagoslovljeno, in kar bodo po-

svetile, posvečeno. To ni bil samo obred, samo vnanje znamenje, da postaneš služabnik sv. cerkve, to je bil, kakor veš, pravi zakrament, ki je vtisnil tvoji duši neizbrisljivo znamenje, in te je storilo sposobnega delivca svetih skrivnosti. Bog sam te je posvetil, škofovo posvečenje potrdil in nas zagotovil, da bo pravilna delitev sv. zakramentov in daritev sv. maše veljavna, če bi ti tudi tako nesrečen postal, da bi v smrten greh padel. Ali za druge blagoslove nas ni zagotovil. Druge tvoje blagoslove bo on takrat v nebesih potrdil, kadar bo tvoje srce živ tempel Božji in prebivališče sv. Duha, kedar boš svoje roke kot služabnik sv. cerkve čiste povzdignil k blagoslovu. To je bilo in je gotovo tvoja goreča želja, tvoja vsakdanja prošnja. Zato sem že večkrat molil in bom še molil, da bi Bog to tvojo željo uslišal, da bi on tebe, mene, nas vse obvaroval nesreče smrtnega greha, da bi on vse mašniške blagoslove na zemlji tudi v nebesih potrdil, in da bi bilo vse, kar se tukaj blagoslovi, tudi od zgoraj blagoslovljeno in uslišane naše prošnje. Zato vas, ljubi kristijani, zdaj prosim, prosite z mano, prosite ž njim, prosimo vsi skupaj, da bi bil on in vsak, katerega Bog po svojem neskončnem usmiljenju stori delivca nebeških skrivnosti, tudi vreden služabnik svetih altarjev, da bi on njegove besede vselej s svojim posvečevanjem potrdil, njega večne smrti obvaroval in one, *kateri v temi in smrtni senci sedé*, probudil k večnemu življenju. V zaupanju, da bodo naše prošnje uslišane, te zdaj prosim, povzdigni svoje posvečene roke in blagoslovi nas! Ušesa Gospodova naj poslušajo tvoj glas in desnica Najvišjega naj potrdi vse tvoje blagoslove!*)

J. Verhovc S. J.

Kaj je duhovnik za svet?

(Osnova pridige za novo mašo.)

Drago slovensko ljudstvo! Vprašam vas, jeli ima pobožni Slovenec kdaj večje veselje, kakor če sliši peti novo sv. mašo? Menim da ne! V deveto faro Slovenec gre, če zve za novo sveto mašo. Opravičeno je vaše veselje. *Od solnčnega izhoda* i. t. d.

Tudi danes je rumeno solnce izhajalo, da gleda novo čisto daritev — novo sv. mašo, katero bo daroval č. g. R. V.

*) Govornik poklekne na prižnici, novomašnik pa dá izpred altarja slovesno blagoslov. Potem gre govornik raz leco in pri altarju se prične navadno opravilo. Nedeljska oznanila so bila pred pridigo.

Veseli se: *Stopil bom — stopil* i. t. d. (ps. 42, 4.). Pa dajte čast Bogu: *Ego elegi vos* i. t. d. Vsak dober dar je od zgoraj, in nebeški Oče je hranil za Vas posebno lep dar. Kakor je očak Jakop za Jožefa dal napraviti pisano suktnjo, tako je Oče nebeški za Vas pripravil krasno mašniško oblačilo in štolo duhovne oblasti. Torej veseli se!

Že zdaj v mladosti si pokazal, da imaš apostolskega duha. Zapustil si očeta in mater in prišel na slovensko stran, da bi vodil duše v nebesa. Nisi otrok naše škofije, nisi sin slovenske matere, ampak Tvoja zibelka je tekla na Češkem. Ni sicer očeta na Tvoji strani, da bi bil danes ponosen svojega sina, in ne matere, da bi si izbrisala solze veselja iz očesa, če bi videla svojega R. pred oltarjem. To kaže, da si bil že prej apostolskega duha kakor si postal duhovnik.

Pa Te žalostí morda misel, da nisi danes na domači češki zemlji. Človeško srce je namreč tako, da če je na tujem še tako lepo, se mu vendar ožali po domovini:

„Tud' tukaj solnce gre okrog
Dolino vidim, hrib in log
Pa solnce naše bolj blišči
In hrib naš lepše zeleni.“

Bi ne bila opravičena Tvoja žalost! Saj pri nas sije isto solnce sv. katoliške vere, kakor pri vas, saj je ves vaš česki narod katoliški kakor naš slovenski. Tudi če je človek na tujem in najde dobre ljudi, pravi slovenska pesem:

„Tuje šege, tuje ljudstvo
So prijatljji, bratje ne.“

Da si na tujem, pa nismo le prijatelji, bratje smo si, ker smo mi Slovenci in vi Čehi ene in iste slovanske matere sinovi — bratje po krvi.

In glej me! Jaz Ti hočem s tem pokazati bratovsko svojo ljubezen, da govorim slavnostno besedo pri Tvoji novi sv. maši. In lepa fara št. p... in njen veleč. gospod župnik Ti kažejo svojo bratovsko ljubezen s tem, da so Te povabili v svojo sredino, da v njihovi farni cerkvi prvokrat zapoješ: „Gloria in excelsis Deo!“

O čem bomo govorili? Kaj bi vam povedal, da si zapomnite današnjo novo sv. mašo? Odgovoril bom na vprašanje:

Kaj je duhovnik za svet?

O ljubi Jezus, ki imaš besede večnega življenja, razsvetli moj um in razgrej moje srce, da bode besede večnega življenja narekalo mojemu jeziku. O Marija, mati božja, prosi za nas!

I. Kaki pomen ima duhovnik za svet? Jeli ljudstvo na dobrem? ali na slabem? ali je duhovnik potreben? Ko premišlujem, kako in kaj bi naj odgovoril, mi Jezus sam pride na pomoč, ker on sam je odgovoril na to vprašanje v pridigi na gori.

„Jezus je šel na goro in ko se je vsedel, so pristopili k njemu njegovi učenci. In je odprl svoja usta ter je učil, rekoč: Vi ste sol zemlje. Sol je dobra reč. Ako se pa sol spridi, s čim se bo solilo? Ni za nič drugega več, kakor da se ven vrže in potepta od ljudi. Vi ste luč sveta. Ne prižigajo luči, da bi jo devali pod mernik, ampak na svečnik, da sveti vsem, kateri so v hiši.“ (Mat, 5)

Zdaj je jasno, kaj so duhovniki za svet! Če Jezus pravi: vi ste sol zemlje, kdo bo rekel, da ni res?

Prvič torej: vi ste sol zemlje!

Duhovnik je sol, ki bi naj solila zemljo. Kaj pomeni, kaj je zemlja? To je človek. Človek je iz zemlje: *Naredil je Gospod Bog človeka iz ila zemlje* (Gen. 2, 7.), in Bog je človeka postavil na zemljo, *da gospoduje čez ribe v morju in ptice v sraku* (Gen. 1, 26); vrhutega se človek povrne v zemljo, iz katere je bil narejen“ (Eccli. 12, 7.). Duhovnik je tedaj sol za človeški rod.

Zakaj pa rabimo sol? Prvi učinek soli je, da varuje zdravo reč gnjilobe. To ve vsak.

a) Varuje greha, ki je dušna trohnoba in gnjiloba. Grešnik je od znotraj poln mrtvaških kosti in vsake gnjusobe (Mat. 23, 27.). Duhovnik uči že otroka strahu božjega, svari in kaže jame in zapeljivost sveta, je pravi angel za otroka, da se ne spotakne in ne pade, kaže ozko pot in mu brani široko pot. Duhovnik uči ljudi Bogu služiti, da ne zamudijo večnega življenja; skrbi, da se mu ne ena ovca ne bi izgubila. O srečen duhovnik; ki more s Kristusom reči: *Katere si mi dal, sem jih obvaroval, in nobeden ismed njih se ni pogubil.* (Jan. 17, 12.)

Duhovnik deli milosti in moli za ljudstvo, da ga varuje greha in kazni. Aronu je Bog govoril: „Vzemi kadilnico in deni v njo ognja in prideni kadila ter hitro teci med

ljudstvo, da zanj moliš, zakaj, že se je razsrdil Gospod. In Aron je to storil in je tekel med množico, katero je ogenj pokončeval, in je daroval kadilo, in stojé med mrtvimi in živimi je prosil za ljudstvo in stiska je ponehala. (Num. 16.) Izvoljeno ljudstvo so otroci božji, in da jih ogenj zapeljivosti ne ukonča, gre duhovnik pred oltar in daruje sveto hostijo ter kelih zveličanja in Bog ohrani pridne.

Duhovnik je sol, ki ohranja celo telo večne trohnobe, ker mu duhovnik daje hrano, presveto Telo in Kri Jezusovo. *Kdor jé od tega kruha, ne umrje. Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jas ga bom obudil poslednji dan.*

Tedaj poslušajte glas duhovnika, zbirajte se okolu njega pri službi božji, jemljite iz njegovih rok hrano za večno življenje. Duhovnik je sol zemlje.

b) Sol se rabi tudi, da so jedi okusne, drugače je jed medla itd. Med rečmi, ki so človeku potrebne, se imenuje tudi sol. (Eccli. 39, 31.) Zato pravimo, da je kaj potrebno kakor sol pri hiši, ali to in to imajo kakor sol pri vsaki hiši.

Grešnik ni za nebeško mizo. Duhovnik ima moč, da iz grešnika stori pravičnega. Kakor je Jezus sv. Marijo Magdaleno zagovarjal, katero je Judež odganjal od mize, tako ima duhovnik moč, grehe odpuščati. *Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni.* Vsi smo grešniki, vsi tedaj potrebujemo duhovnika, kakor je vsakomur treba soli. *Če je tedaj kdo bolan med vami, naj pokliče duhovnika cerkve.* (Jak.)

Tedaj ne se ogibati duhovnika! Katerim bi jim ga bilo najbolj treba, se ga najbolj ogibljejo.

c) Duhovnik je sol zemlje, t. j. duhovnik je tako dolgo sol za grešnika, dokler je le ta še na zemlji; če enkrat umrje, je prepozno. *Delajte, dokler je dan, ker prišla bo noč, ko ne bo nikdo več kaj mogel opraviti* — tudi duhovnik ne. Bogatin v sv. pismu bi tudi po smrti rad imel misijon za svoje brate, pa je bilo prepozno.

Poslušajte torej, kako vas sv. Duh opominja: „Spominjaj se svojega Stvarnika — predno stemni solnce, predno se pretrga srebrna verižica in se raztrga zlati trak, predno se vrč ubije pri studencu, in se kolo polomi nad vodnjakom“ (Eccl. 12.).

II. Viste luč sveta!

Duhovniki so tedaj luč, ki razsvetljuje temo, ali ki svet razsvetljujejo. Kaj pa je svet? Sv. Avguštin pravi: „To so posvetni ljudje — credere nolentes — ki nimajo žive vere.“

Duhovnik pa je luč sveta, ker oznanjuje sv. evangelij Kristusov, pravo sv. vero. Resnica je, in sicer žalostna resnica, *da ljudje temo bolj ljubijo nego luč. To je sodba* (= pogubljenje), *ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temo nego luč* (Jan. 3.). „Rekel je Gospod Mojzesu: Stegni svojo roko proti nebu, in tema bodi po egiptovski deželi tako gosta, da se bo dala tipati. In Mojzes je stegnil svojo roko proti nebu, in bila je strahovita tema po vsi egiptovski deželi tri dni. Človek ni videl človeka, in nihče se ni ganil z mesta, kjer je bil. Kjerkoli pa so prebivali Izraelovi otroci, je bila svetloba.“ (Ex. 2, 10) Nikdo ni ganil roke, in ni si upal prestopiti, ker je bila tema. Niso vedeli, kaj bi počeli.

Tako je zdaj pri mnogih kristjanih! Ne pri vas, o ne! — pa pri dosti drugih. Pri vas, ki ste božji otroci, je svetloba!

Kakor nekdanj v raj, še zdaj govori kača: „Ne bosta umrla“ — *la že* — „bosta kakor Bog“ — *obeta*, česar ni. Razklan jezik ima, da bi koga nevednega zaboljela z njim; z njim kača sika, z njim žvižga gad.

a) *taji nesrečo*. „Ne bosta umrla.“ Res ne? *Čas sem Jezus, katerega ti preganjaš*. (Dj. ap.) In Jezus se je razjokal nad Jeruzalemom, ker mesto ni hotelo misliti na zveličanje.

b) *obeta veselje*. A grešnik mine in njegovo veselje. „Ti beli grad obetajo — pa revne bajte nimajo.“ Ljudje pa letajo za tem veseljem in ga lovijo; pa kaj vlovijo?

Kar sem vam na tihem povedal, oznanujte na strehah.
Ni nas zavrnil za cerkvena vrata!

Čuli ste, kaj vam je duhovnik, spoznali pa tudi, kako težak je njegov poklic. Pomagajte mu izpolnjevati težave poklica z gorečo molitvijo...! Poslušajte njegove nauke! Spoštujte njegov stan!

Novomašnik, težavne so tvoje dolžnosti, pa spremljeval te bo božji blagoslov, podpirala božja milost...

Dr. J. Križanič 1890. — Priobčil Fr. St.